

Informe de **Valor compartit**

Resum executiu agregat de l'ONCE,
Fundació ONCE i Ilunion

2019

iguals

Per a avui. Per a demà.

grup social **ONCE**

SUMARI

	Carta del President	2
	1. Iguals en drets: Grup Social ONCE	5
	1.1 - Units som més	
	1.2 - Gestió compartida i oberta	
	2. Iguals en ocupació i formació	9
	2.1 - Dades socials i econòmiques	
	2.2 - 22 ocupacions diàries per a persones amb discapacitat entre 2010 i 2019	
	2.3 - Gairebé 500.000 hores de formació, palanca d'inclusió	
	3. Iguals en aportació a la societat	17
	3.1 - ONCE. Més joc responsable, més inversió sostenible	
	3.2 - Fundació ONCE. Formació, ocupació, inclusió per a les persones amb discapacitat	
	3.3 - Ilunion. Primer quinquenni per al lideratge en economia social i la solidesa	
	4. Iguals en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)	29
	4.1 - Educació de qualitat (ODS número 4)	
	4.2 - Igualtat i igualtat de gènere (ODS número 5)	
	4.3 - Reducció de les desigualtats (ODS números 10 i 11)	
	5. Iguals en l'impuls cap al compliment de l'Agenda 2030	41
	5.1 - Energia sostenible; consum responsable; acció pel planeta (ODS números 7, 12 i 13)	
	5.2 - Innovació (ODS número 9)	
	6. Iguals, sense deixar a ningú enrere	49
	6.1 - Treball de qualitat i compromís econòmic (ODS número 8)	
	6.2 - Institucions solidàries i aliances per assolir objectius (ODS números 16 i 17)	
	7. Iguals cap a un futur de sostenibilitat social	61
	Un informe amb fonament	64

Carta del President

Benvolgut amic/Benvolguda amiga,

Permet-me que et doni la benvinguda a aquest Informe de valor compartit 2019 del Grup Social ONCE, que té un component molt especial. Escric aquestes línies confinat a casa, per sort al costat de la meua gent, però ocupat i preocupat per la realitat per la qual passem enmig d'una pandèmia molt dura no coneguda en les nostres generacions, però que serà difícil d'oblidar.

Una realitat a la qual el Grup Social ONCE, individualment i col·lectivament, s'ha enfrontat amb la nostra major palanca d'acció en 82 anys ja d'existència: amb la rotunda il·lusió i la creença ferma que això ho superem com hem fet sempre davant l'adversitat, units, treballant, sumant i sent solidaris amb els qui més ho necessiten.

En aquestes línies es reflecteix la solidesa social i econòmica amb la qual el Grup Social ONCE va tancar l'exercici 2019. Vist ara, només són dades i realitats quotidianes però, sens dubte, mostren una situació que ens ha permès afrontar la pandèmia i els seus efectes per al nostre entorn amb algunes garanties i poder estendre la nostra solidaritat a la ciutadania des de totes les àrees: des d'ONCE, oferint cobertura a més de 72.000 persones cegues afiliades a l'Organització, especialment a les 14.000 persones més grans de 60 anys que viuen soles, a 7.500 estudiants cecs –que van aconseguir acabar els seus cursos– i

a altres realitats; des de Fundació ONCE, impulsant voluntariat social essencial aquells dies i mantenint l'ocupació i la formació com a claus; o des d'Il·lunion, amb mil companys –molts amb discapacitat– treballant durant aquells dies durs –amb tota la professionalitat del món– per rentar la roba dels hospitals o residències de gent gran, fent-ne la neteja o cedint els nostres hotels i altres centres per a malalts i sanitaris.

Com us deia més amunt, davant la fortalesa amb què el coronavirus, la Covid-19, ha colpejat la nostra societat, les nostres famílies, els nostres amics i coneguts (per als qui volem fer arribar el nostre record més solidari i afectuós) us presentem unes dades que són només això, dades, xifres i realitats que, tanmateix, ens han permès arribar fins aquí i afrontar amb més garanties com a Institució els nostres reptes de present (i aquest de la Covid-19 ha estat dels grans), i també de futur.

Per això la nostra insistència en un concepte que, encara sense saber-ho fa més de 80 anys, els nostres majors van convertir també en una raó de ser de la nostra Institució i de la nostra tasca diària: Iguals, per a avui, per a demà, en l'ocupació, en l'educació, en la formació, en el lleure, en la cultura, en l'esport i en tots els àmbits de la vida. Iguals com a objectiu per, des de la diferència de cadascun i el màxim respecte a les persones, ser iguals en drets.

En un país que s'enfronta a l'atur com el problema més greu que tenim, la nostra major satisfacció és haver aconseguit si més no pal·liar-ne en part els efectes, arrencant de la inactivitat durant l'any 2019 un total d'11.340 persones, de les quals 10.784 tenen discapacitat, mentre que 4.918 d'aquests llocs han estat ocupats per dones. I, a més, sumem 935 contractes indefinits que hem fet a agents venedors de l'ONCE, tots ells persones amb discapacitat.

Deixin que miri una mica enrere per explicar-los que, en el període 2010-2019, el Grup Social ONCE ha impulsat un total de 78.903 llocs de treball per als qui ho tenen més difícil, 78.903 històries de vida i inclusió real. Més rotund, si em permeten: hem estat capaços de crear 22 ocupacions diàries per a persones amb discapacitat els últims 10 anys, cosa que ens fa sentir raonablement satisfets.

I ho hem fet amb el nostre esforç directe de generació d'ocupació però, sobretot, amb la formació i educació i amb la col·laboració de moltes empreses i institucions que han vist en les persones amb discapacitat uns ciutadans més a qui valorar pel seu talent i la seva capacitat per treballar. Sense ells no hauria estat possible.

Nosaltres tractem de donar exemple i, el 2019, el Grup Social ONCE va concloure amb 72.693 treballadors, dels quals un 58% tenim alguna discapacitat; i més d'un 42% són dones. Som el quart major ocupador estatal no públic i, en persones amb discapacitat, el primer a Espanya i al món. De cada 277 persones que tenen la sort de tenir una feina al nostre país, una treballa amb nosaltres.

I tot això, com ja saben, ho fem amb el millor model de gestió de joc responsable que es coneix, que ens permet aconseguir uns ingressos que es destinen íntegrament a acció social. El 2019, els ingressos per les vendes de cupons i la resta de loteries de l'Organització van créixer un 4,4%, mentre que les vendes de les nostres empreses Ilunion ho van fer un 5,8%, dues dades molt esperançadores, de les quals poden veure més informació en l'informe.

Això ens va permetre que el Grup Social ONCE destinés el 2019 un total de 265,1 milions d'euros directes a inversió social dirigida a persones cegues o amb altres discapacitats.

Des d'ONCE, hem acollit 3.202 persones que van perdre la vista el 2019 i els hem facilitat una atenció personalitzada, a la seva mida; hem lliurat 131 gossos pigall; o hem inclòs a les aules 7.495 alumnes cecs o amb discapacitat visual greu; Fundació ONCE ha aprovat 2.116 projectes de formació, accessibilitat i ocupació per a persones amb discapacitat i ha distribuït com una pluja fina 104 milions d'euros per fer-ho possible; i des d'Ilunion hem efectuat una inversió de 63,8 milions d'euros per seguir creixent.

Tanco aquestes línies just quan sabem que els venedors i les venedores de l'ONCE, els nostres 19.000 sentinelles de la il·lusió, tornen als carrers després de tres mesos d'inactivitat i confinament; i que les nostres empreses i Fundació ONCE van reprement a poc a poc, molt a poc a poc, la seva tasca. La incertesa de futur és gran, però el compromís del Grup Social ONCE i de la seva gent és encara més gran.

Sortim als carrers de nou amb una col·lecció de 46,5 milions de cupons, un per ciutadà espanyol, per donar les gràcies a tothom al crit de #LallusionPuedeConTodo. En el Grup Social ONCE ho sabem bé perquè ho fem possible un cop i un altre. I tornarem a reconquerir els carrers i a guanyar-nos el futur, per compartir-lo amb tota la societat.

Miguel Carballeda Piñeiro
President del Grup Social ONCE

“Hem estat capaços de crear 22 ocupacions diàries per a persones amb discapacitat els últims 10 anys, cosa que ens fa sentir raonablement satisfets”

1

IGUALS en drets: Grup Social ONCE

El Grup Social ONCE, amb caràcter global, té fixades les seves prioritats en la plena inclusió i l'accés a la vida independent de les persones cegues i amb una altra discapacitat a Espanya i al món –en el seu concepte més ampli–, per a la qual cosa es basa especialment en l'educació, la formació contínua, l'ocupació i l'accessibilitat. Sobre aquestes claus, la innovació; el treball en equip; la igualtat d'oportunitats; l'impuls a l'associacionisme relacionat amb la discapacitat, amb el tercer sector o amb l'economia social, i la solidaritat amb les persones en risc d'exclusió, se situen com a maneres de treball en què posem cada dia el nostre afany al crit d'“Iguals”, des del respecte a la diferència, però amb la mirada fixada en el fet que tots i totes siguem iguals en drets.

1.1 Units som més

Quan el 1938 un grup de cecs espanyols es va unir –i reiterem des de ja el terme d'unió–, per crear l'ONCE, ho va fer amb el convenciment absolut que només amb la unitat de tots i totes es podria aconseguir un futur per a les persones cegues a Espanya. Va néixer llavors aquella

ONCE d'inicis del segle XX –que va voler arrencar el 1935 i ho va aconseguir el 1938– i que ja agrupava, que ja unia, diversos grups de cecs que feien els seus primers passos amb rifes i sorteigs.

I ho van fer sota dos conceptes que han estat una espècie de mantra en la història de l'Organització molt abans fins i tot de la seva creació i que s'han afermat al llarg del desenvolupament d'aquests 82 anys de treball i esforç: unitat per ser més i sumar més, i il·lusió per seguir endavant. Així ho demostra actualment el segell Grup Social ONCE, amb el qual ens referim ara a l'aportació d'ONCE, Fundació ONCE i Ilunion. Una suma que significa unió i integració, estar més junts per estar més disposats a ser útils a la ciutadania.

El Grup Social ONCE és el generador més important de serveis socials i d'ocupació per a persones amb discapacitat d'Espanya i al món. Des del seu inici té com a propòsit la plena inclusió de les persones cegues i amb discapacitat sota el principi d'igualtat d'oportunitats, amb un model que aporta valor a la societat de manera sostenible, impulsor i líder de l'economia social i una demostració que rendibilitat econòmica i social són compatibles i, encara més, desitjables.

Desenvolupa la seva activitat a través de tres àrees d'acció:

ONCE

Referent en la inclusió real i l'autonomia de les persones cegues o amb discapacitat visual greu en tots els àmbits de la vida. Es finança amb un model de gestió i comercialització de productes de joc responsable, sota control públic, i amb reinversió d'absolutament tots els seus ingressos amb enfocament de serveis socials.

Fundació ONCE

Instrument creat per l'Organització el 1988 per fomentar la cooperació i la inclusió social de les persones amb discapacitat sobre les palanques de la formació, l'ocupació i l'accessibilitat universal.

Ilunion

Unificació de totes les iniciatives empresarials d'ONCE i Fundació ONCE en una palanca socioeconòmica líder de l'economia social, amb presència en cinc grans àrees de negoci: serveis; hotelera i hospitalària; consultoria; sociosanitària; i comercialització.

1.2

Gestió compartida i oberta

L'ONCE està definida legalment per la normativa estatal vigent, així com pels seus estatuts, com una corporació de dret públic de caràcter social, és a dir, una entitat singular de l'economia social que basa el seu funcionament en el

principi de democràcia interna, amb plena participació de les persones cegues afiliades a l'Organització en els processos electorals que donen lloc a la composició dels òrgans de govern i representació de l'Entitat.

Aquesta gestió en democràcia és una característica intrínseca de l'ONCE que, des de 1982, permet el desenvolupament d'un model de prestació de serveis socials, delegats i encarregats per l'Estat, adreçats a les persones amb ceguesa i deficiències visuals greus afiliades a l'ONCE.

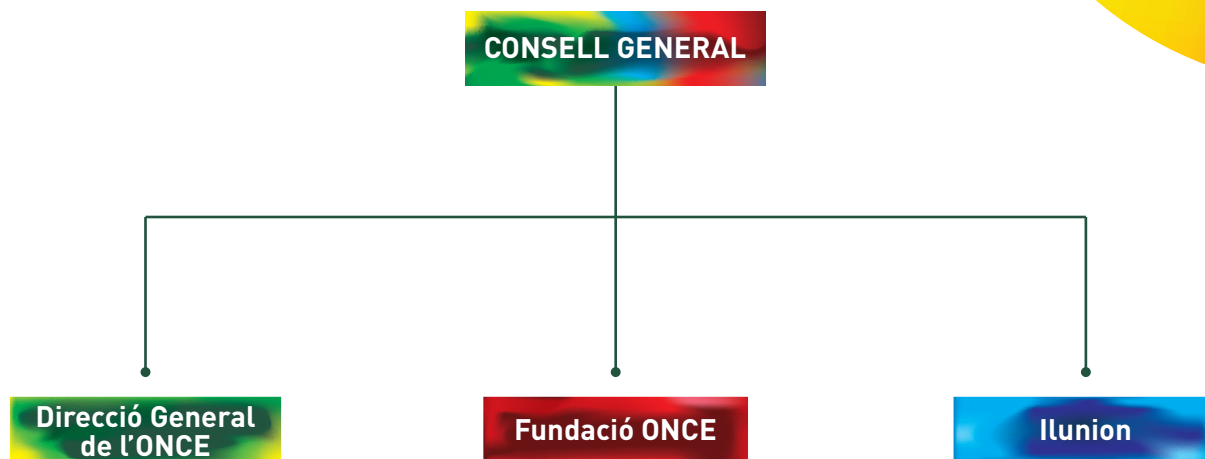
L'acció social per a aquestes persones cobreix totes les etapes i àrees de la vida, des de la infància –en què es treballa per la inclusió educativa– fins a la vida adulta, afavorint l'autonomia personal, la inclusió laboral, l'accessibilitat universal i l'accés a la tecnologia, el lleure o les activitats culturals i esportives, entre altres serveis. Per a tot això, l'Organització disposa de personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar i autoorganització per dur a terme la seva activitat.

Des del 19 de gener de 1982, quan es van celebrar les primeres eleccions democràtiques i en la seva repetició cada quatre anys des d'aquella data, ha resultat la composició dels òrgans de representació (Consell General i Consells Territorials), tot això amb una participació electoral sempre molt elevada.

De les eleccions, en neix el Consell General, màxim òrgan de govern i representació. La seva missió és vetllar per l'estabilitat institucional i financera de l'Organització en el compliment del seu fi social i solidari, el respecte als drets humans i la plena inclusió en la societat de les persones cegues i/o amb una altra discapacitat.

L'acció que es realitza en aquesta direcció des de l'ONCE està sotmesa a la supervisió i el control de l'Estat a través del Consell de Protectorat, que vetlla per la transparència i una gestió correcta dels recursos. Tots els ingressos tenen la finalitat de la sostenibilitat de la Institució i la inversió en tasca social.

Del Consell General, en depenen les tres àrees executives en les quals s'agrupa l'activitat del Grup Social: Direcció General de l'ONCE (gestió de joc responsable i prestació de serveis socials per a afiliats); Fundació ONCE (per a la cooperació i inclusió social de persones amb discapacitat); i les empreses socials agrupades a Ilunion, líders en economia social i una demostració que rendibilitat social i econòmica són possibles i desitjables.

2

IGUALS en ocupació i formació

Per al Grup Social ONCE, l'ocupació en general i la de les persones amb discapacitat en particular, es constitueix com un objectiu, com un fi en si mateix, no com una eina més per assolir alguna cosa. La inclusió laboral és la millor palanca per a la inclusió real perquè res inclou més que una feina digna que ofereix l'oportunitat d'una vida independent. L'Organització posa el seu afany dia a dia a generar oportunitats de vida per a persones amb discapacitat a través de l'ocupació i, així mateix, duu a terme una àmplia tasca cap a la societat, especialment cap a les empreses, institucions i organismes, perquè l'ocupació per a aquestes persones sigui una realitat. S'ha avançat molt, però les dades de falta d'activitat per part de persones amb discapacitat són massa dures, per la qual cosa segueix constituint una aspiració pendent.

2.1 Dades socials i econòmiques

El total d'ocupació del Grup Social ONCE (ONCE, Fundació ONCE i Ilunion) al tancament de 2019 es va fixar en 72.693

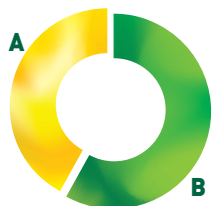
persones, cosa que significa la creació directa de 1.300 llocs de treball en l'exercici.

Del total, 41.945 treballadors i treballadores (un 58%) són persones amb discapacitat, el major ocupador d'Espanya i del món per a aquestes persones. I destaca que un total de 30.661 llocs de treball són ocupats per dones.

Entre la plantilla amb discapacitat és important destacar també l'ocupació generada per als qui tenen més dificultats d'accedir-hi: 3.433 treballadors tenen discapacitat intel·lectual; 3.952 llocs són desenvolupats per persones amb discapacitat psicosocial (anteriorment anomenada malaltia mental); i 3.357 persones amb discapacitat sensorial auditiva.

Conjuntament amb aquests llocs de treball generats directament, el Grup Social ONCE ha impulsat 11.340 llocs de treball gràcies a la gestió i intermediació d'ocupació, dels quals 10.784 han estat ocupats per persones amb discapacitat i 4.918 per dones.

Ocupació interna per discapacitat i per gènere

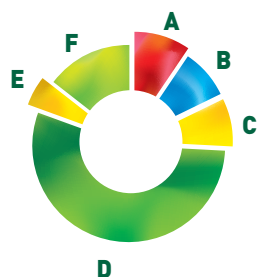

A	Persones sense discapacitat	30.748	42%
B	Persones amb discapacitat	41.945	58%

A	Dones	30.661	42,2%
B	Homes	42.032	57,8%

Diferents discapacitats

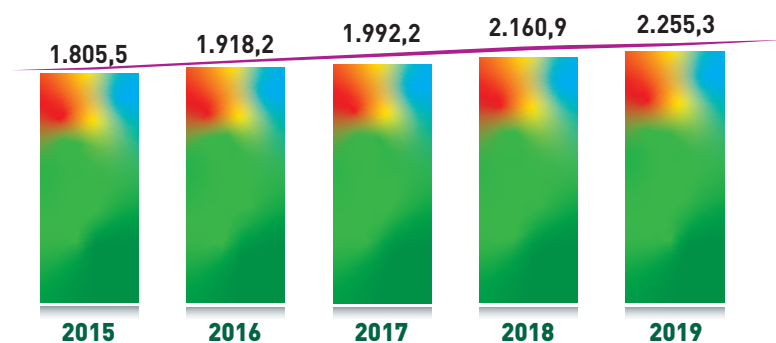
A	Persones cegues afiliades a l'ONCE	6.136	14,6%
B	Una altra discapacitat visual	2.128	5,1%
C	Discapacitat física	22.939	54,7%
D	Discapacitat sensorial auditiva	3.357	8,0%
E	Discapacitat intel·lectual	3.433	8,2%
F	Discapacitat psicosocial	3.952	9,4%

Amb aquestes dades, en acabar el 2019, una de cada 277 persones que treballaven a Espanya ho feia des del Grup Social ONCE, una dada millor que la de 2018, quan teníem una de cada 281 persones. L'ocupació del Grup Social ONCE a Espanya ha crescut el 2019 un 3,6%; mentre que l'ocupació del nostre país en dades globals ho ha fet un 2,1%.

Jocs ONCE

Recaptació de productes de loteria de l'ONCE el 2019 i evolució (milions d'euros i % s/ventes)

Desglossament del total de les vendes i evolució per canal (milions d'euros)

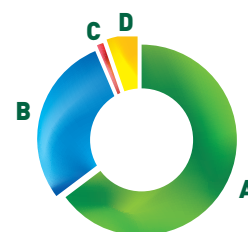

	2018	2019
A Canal principal (agents venedors)	1.959,9	2.030,4
B Canal físic complementari	166,4	182,5
C Canal Internet	34,6	42,4
D Total vendes de productes de loteria	2.160,9	2.255,3

Magnituds econòmiques de la Fundació ONCE

Ingressos de la Fundació ONCE en funció del seu origen i de la seva destinació.

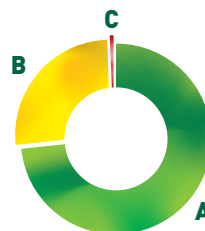
Ingressos 2019 (milions d'euros)

A	ONCE	67,7
B	Fons Social Europeu	29,9
C	Donacions privades	1,2
D	Altres ingressos*	5,4
	Total	104,2

* Inclou 2,8 milions de subvencions que no són del FSE; 1,5 milions d'anul·lacions i reintegraments d'ajudes; i 1,1 milions de convenis de col·laboració, donacions, ingressos financers i altres.

Despeses 2019 (milions d'euros)

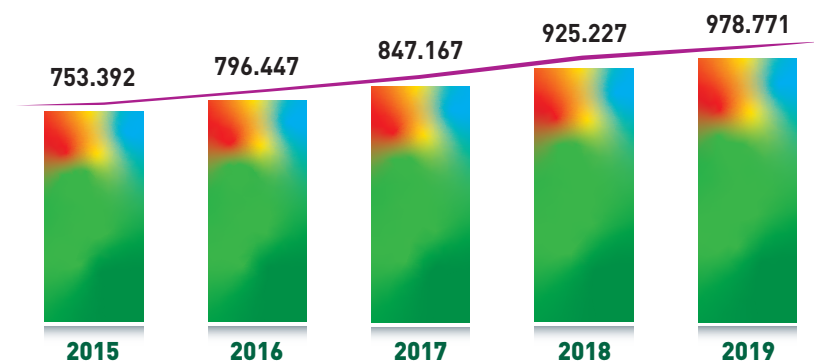

A	Pla d'ocupació i formació	76,4
B	Pla d'accessibilitat	26,9
C	Despeses d'administració	0,8
	Total	104,1

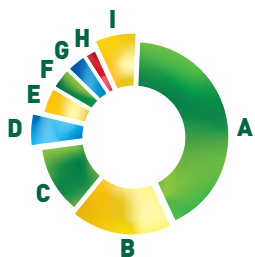
Magnituds econòmiques d'Ilunion

Evolució de vendes d'Ilunion i repartiment per principals companyies.

Vendes (milers d'euros)

Vendes principals companyies

A	Facility Services	42,51%
B	Bugaderies	18,00%
C	Hotels	11,94%
D	Contact Center	5,71%
E	Retail	4,70%
F	Serveis Industrials	3,96%
G	Sociosanitari	3,63%
H	Automoció	2,15%
I	Resta	7,39%

2.2 22 ocupacions diàries per a persones amb discapacitat entre 2010 i 2019

Com hem relatat, totes les àrees del Grup Social ONCE tenen l'ocupació com un fi en si mateix, com la consecució d'un èxit cada vegada que una persona amb discapacitat accedeix a un lloc de treball, coneixedors que es tracta d'una oportunitat de vida.

L'ONCE constitueix en si mateixa l'únic operador de joc del món dels venedors del qual són íntegrament ocupació pròpia, això és, amb treballadors per compte d'altri. I d'aquest concepte d'ocupació inclusiva neix el motor de l'Organització, centrat en el joc social i responsable; que després se sustenta en la gestió de Fundació ONCE i en té un exemple destacat a Ilunion. En conjunt, una demostració de la creació d'ocupació com a palanca d'inclusió real i efectiva. Res inclou més que un salari digne.

Malgrat situacions de dificultat i diferents crisis per les quals hem passat en la nostra història més recent, l'Organització continua innovant en matèria d'ocupació i, com a tal, cercant vetes de treball per a persones amb discapacitat en aquells sectors en què la mà d'obra és més intensiva i necessària, així com adaptada a les realitats i necessitats d'aquestes persones.

I hem convertit el segle XXI i aquesta dècada en una aposta rotunda per l'ocupació, amb la generació acumulada de 78.903 ocupacions per a persones amb discapacitat entre 2010 i 2019, o bé de manera directa o bé amb el suport dels nostres

col·laboradors i la nostra gestió de formació i ocupació. Hem impulsat 22 ocupacions diàries per a persones amb discapacitat cada dia dels últims deu anys, la nostra millor carta de presentació.

Evolució de l'ocupació impulsada per a persones amb discapacitat en terceres entitats entre 2010-2019

(nombre de persones)

	Entitats			Total Grup Social ONCE
	ONCE	Fundació ONCE	Ilunion	
2010	392	6.161	0	6.553
2011	409	5.435	0	5.844
2012	341	5.080	63	5.484
2013	316	6.312	132	6.760
2014	357	6.966	66	7.389
2015	351	7.079	253	7.683
2016	329	7.494	728	8.551
2017	345	8.901	328	9.574
2018	380	10.234	474	11.088
2019	373	9.159	445	9.977
Últims 10 anys	3.593	72.821	2.489	78.903

La generació de 22 ocupacions per a persones amb discapacitat cada dia dels últims deu anys és una dada que resumeix el nostre esforç i que representa el nostre assoliment més important perquè, darrere de cadascun d'aquests números, hi ha una persona que ha aconseguit un lloc de treball digne i ha fet un pas de gegant cap a la inclusió social.

Un pas que, a més, genera un efecte "contagi" cap a la ciutadania i molt especialment cap al teixit productiu, que coneix i descobreix que el talent d'aquestes persones aporta, i molt, a les seves realitats empresarials. Tot això, molt lligat a la igualtat d'oportunitats i al compliment dels drets d'aquestes persones.

2.3

Gairebé 500.000 hores de formació, palanca d'inclusió

La formació contínua ha estat i és, des de l'origen de l'ONCE, garantia de competitivitat i un element imprescindible en el desenvolupament i professionalització dels treballadors i treballadores, especialment amb discapacitat. Ja durant els anys 1950 del segle passat l'ONCE disposava d'empreses i formació per a persones cegues, i també per a dones cegues, que treballaven en fàbriques de caramels i altres; amb això ja mostrava que la formació ho podia ser tot per a la inclusió.

D'aquesta manera, es contribueix a l'assoliment dels objectius i la sostenibilitat de les entitats que formen el Grup Social ONCE. El 2019 es van celebrar 212 accions formatives amb 41.259 assistències, la qual cosa va comportar un total de 288.451 hores de formació que van rebre els treballadors només de l'ONCE, amb una inversió d'1.593.690 €.

Per part seva, Ilunion va llançar els seus plans anuals, les principals línies formatives dels quals van ser: coneixements tècnics necessaris per al desenvolupament del lloc de treball; habilitats socials i personals per millorar l'ocupabilitat, aspectes vinculats amb els models d'empresa familiarment responsable i empresa saludable; ciberseguretat i cultura corporativa. En aquest sentit, el 2019 es van impartir 195.221 hores de formació.

Les hores de formació a Fundació ONCE durant el 2019 van pujar a 1.307, distribuïdes en 190 accions formatives en matèria d'idiomes; formació tècnica especialitzada; formació en habilitats; formació vinculada al model EFR (empresa familiarment responsable) i la gestió de la diversitat; i formació en matèria de seguretat i salut. Es va apostar fortament per la formació relativa a transformació digital, ja que es van dur a terme diverses accions comunes per a Fundació ONCE i Inserta Empleo e Innovación al llarg de l'any (sobre *digital strategy* i ciberseguretat, entre altres).

D'altra banda, es va continuar impulsant el coneixement de la cultura institucional de tot el Grup Social ONCE, a través de formació d'aprenentatge en línia adreçada a tota la plantilla.

3

IGUALS en aportació a la societat

L'ONCE és social per naturalesa i neix sota el principi que les persones cegues o amb discapacitat siguin uns ciutadans més i, com a tals, cada individu, primer, i formant una gran família, després, puguin aportar el seu gra de sorra per desenvolupar societats modernes, solidàries i inclusives.

Enrere, molt lluny ja, queden els models de beneficència i, des de sempre, l'Organització ha volgut compartir la sort de la ciutadania, al seu costat, superant el concepte de classe passiva per instal·lar-se en la inclusió i l'aportació, cadascú en el seu nivell.

El Grup Social ONCE conforma així un model social d'inclusió laboral que té en la gestió responsable de productes de loteria i de les seves empreses Ilunion les palanques dissenyades per reinvertir en acció social tots els seus actius disponibles. Amb això, l'ONCE dona cobertura i presta serveis socials a les 72.231 persones cegues o amb discapacitat visual greu afiliades a l'Organització; un 3% dels ingressos procedents de la venda de productes de loteria es converteix en solidaritat amb la resta de persones amb discapacitat a través de la Fundació ONCE que, a més,

cogestiona i multiplica les aportacions procedents del Fons Social Europeu (FSE); i es tanca el model amb Ilunion, competitivitat econòmica basada en enfocament social.

3.1 ONCE. Més joc responsable, més inversió sostenible

L'ONCE es va crear per a la cobertura social de les persones cegues i va concloure en el model mundial més gran d'inclusió social de persones amb discapacitat, en general, sobre la base de la gestió responsable d'una concessió estatal de loteria.

És per això que la venda de les loteries de l'ONCE comporta des de sempre un doble i indivisible significat: un vessant social, pel qual els recursos es destinen íntegrament a la plena inclusió de les persones cegues i amb discapacitat visual greu; i el vessant de gestor responsable, d'operador compromès amb la societat i amb els consumidors.

L'ONCE va aconseguir el 2019 un augment molt notable d'un 4,4% en els ingressos procedents de la venda de productes de loteria, fins a arribar als 2.255 milions d'euros. Una millora basada en la diversificació de productes i canals de venda, sumada a la modernització de l'estructura de l'àrea de joc. I aconsegueix d'aquesta manera un creixement econòmic fonamental per dur a terme la tasca de l'Organització de manera sostenible: més recursos per a més i millor ocupació i per a més i millor acció social.

Loteries responsables, cor solidari

L'ONCE sempre està pendent de la responsabilitat que deriva de la seva activitat comercial i, per això, centra especialment el seu compromís en el joc responsable i la protecció del consumidor. La seva preocupació la va portar a ser el primer operador a Espanya a incorporar els estàndards sobre seguretat en el joc instats per l'Associació Mundial de Loteries (WLA) i la seva divisió europea (European Lotteries, EL), i a aconseguir els segells que avalen els seus estàndards tan exigents.

L'Organització adquireix, a més, una responsabilitat amb la societat i amb el mercat, que es materialitza en els principis de transparència i fiabilitat que regeixen el disseny de tots els processos de disseny, producció, publicitat i comercialització de la seva loteria, i que en garanteixen la integritat i hi donen suport en termes de seguretat i autenticitat.

L'ONCE disposa del Sistema de Gestió de la Seguretat de la Informació (SGSI) l'objectiu del qual és garantir l'absoluta transparència de tots els processos relacionats amb la implantació de cada producte de joc, des del seu disseny,

implantació, comercialització, sorteig, etcètera; i assegurar la protecció de les dades personals i la privadesa del consumidor. El Comitè de Seguretat dels Sistemes de Joc de l'ONCE és l'òrgan rector que dissenya les polítiques de seguretat i que, com a mostra de la implicació de l'alta direcció, està presidit pel director general.

Aquest sistema de gestió (SGSI) es va començar a implantar el 2005 i un any després es va certificar segons la norma WLA-SCS, dissenyada per l'Organització Mundial de Loteries sobre una sèrie de controls estandarditzats que verifiquen l'estabilitat del sistema, la seva exposició als riscos, l'eficiència de la implantació de les polítiques de continuïtat i, sobretot, preserva la integritat, la disponibilitat i la confidencialitat dels elements d'informació concernits. El 2009 el SGSI de l'ONCE va sumar a més la norma estandarditzada de seguretat més exigent, l'ISO 27001. Totes dues certificacions s'han anat renovant fins ara i, en concret el 2018, es va renovar la certificació completa de tots els estàndards de seguretat i el 2019 es va realitzar una certificació parcial tal com estableix la norma.

L'objectiu últim d'aquesta estratègia és garantir la seguretat i la transparència de tots els processos associats a la comercialització dels nostres jocs, amb la finalitat que la confiança dels consumidors, que s'ha anat guanyant durant vuit dècades, continuï sent un dels atributs que ens distingeixen, assegurant d'aquesta manera els drets de tots els consumidors que adquireixen algun dels nostres productes.

El 2009 es va crear el primer Pla de responsabilitat social corporativa i gestió responsable del joc que, el 2015 es va convertir en un programa de joc responsable i arriba al 2019

amb l'aprovació de la Planificació d'actuacions en matèria de joc responsable, primer exercici en el qual s'aprova també la Memòria anual d'activitat de joc responsable.

La política de joc responsable de l'ONCE defineix els compromisos de l'Organització per a la protecció dels consumidors, i s'actualitza periòdicament per incorporar-hi, d'una banda, els aprenentatges obtinguts de les interaccions amb els grups d'interès i, de l'altra, les millores suggerides en les auditories. El Comitè de Joc Responsable coordina, desenvolupa i avalua el nivell de rendiment i l'eficiència de les actuacions.

Des del disseny dels productes de loteria fins a la seva comercialització, passant per la publicitat responsable, i la prohibició expressa de la venda a menors d'edat i a persones que tinguin prohibit jugar, l'ONCE ha implementat controls que minimitzen elements que puguin activar o fomentar factors actitudinals o comportamentals de consum excessiu dels seus productes de loteria. Per exemple, la principal anàlisi que es realitza avalua el risc de tots els productes que es llancen al mercat o es modifiquen durant la seva comercialització, a fi de comprovar que el nivell s'ajusta a la definició aprovada pel Comitè de Joc Responsable de l'ONCE.

Quant a la venda de les seves loteries per Internet, s'ofereixen als consumidors eines de control (comprovació d'edat, límits voluntaris i obligatoris, indicació de temps jugant, exclusió voluntària...). A més, a www.juegosonce.es hi ha una secció específica de joc responsable que preveu un test

“L'objectiu és garantir la seguretat i la transparència de tots els processos associats a la comercialització dels nostres jocs”

d'autodiagnòstic, consells sobre joc, dades de contacte de FEJAR per rebre'n assessorament, una eina de control parental i recomanacions per gaudir del premi.

A aquestes línies generals d'actuació en matèria de joc responsable, el 2019 s'hi van sumar les accions següents, que van concloure amb l'assoliment de qualificació de 98,78% en l'auditoria global 2019 de recertificació dels estàndards d'European Lotteries (EL):

- **Presentació del projecte guanyador del IV Certamen Internacional de Joc Responsable de l'ONCE.**
- **Participació com a ponent en el Seminari anual sobre joc responsable organitzat per EL i WLA.**
- **Assistència a la primera edició del Congrés "Responsibility in Gaming".**
- **Participació en el Grup de Treball de Joc Responsable d'European Lotteries (EL).**
- **Col·laboració amb FEJAR en les seves IV Jornades de Recerca Científica "El joc d'atzar en la societat. Una visió internacional".**
- **Cooperació amb el Consell Assessor de Joc Responsable de la Direcció General d'Ordenació de Joc (DGOJ).**
- **Formació en joc responsable per a empleats (especialment agents venedors) i instrucció també a futurs gestors de serveis socials (iniciativa Proyecta) i membres del canal físic complementari (CFC).**
- **Publicació en revistes internes d'articles per a empleats i enviament de missatges per TPV tant a agents venedors com a CFC en aquest sentit.**

- **Tots els productes han estat testats per l'eina de valoració de riscos i han assolit un nivell d'1,68 (cartera de productes de nivell de risc acceptable).**
- **Auditoria externa sobre el web www.juegosonce.es amb els paràmetres de la secció de l'estàndard de joc responsable d'EL, amb el resultat del 99,5%.**
- **Obligatorietat per a les empreses que presten serveis publicitaris de complir les directrius de publicitat sobre joc responsable.**
- **Totes les comunicacions comercials o en productes preimpresos incorporen missatges de responsabilitat sota les llegendes "+18" i "Juga responsablement".**
- **Comercialització de cupons específics per sensibilitzar en matèria de joc responsable.**
- **Col·laboració amb FEJAR en múltiples accions, així com amb altres associacions vinculades a la protecció del consumidor com HISPACOOP i la FAD.**

228,5 milions d'euros íntegres per a les persones cegues o amb discapacitat

La millora en els ingressos per les vendes de les seves loteries que es va registrar el 2019 constitueix una gran notícia perquè es converteix de manera immediata en un augment de la inversió social directa per a persones cegues que ofereix l'ONCE i de la resta de persones amb discapacitat, a través de Fundació ONCE.

El creixement de les vendes en un 4,4% el 2019 va permetre, per tant, incrementar la inversió social destinada a la discapacitat

fins als 228,5 milions d'euros, la quantitat més elevada els darrers exercicis, que van permetre afermar, mantenir i elevar el ritme d'inversió amb accions com:

- Cobertura global per a 72.231 persones cegues afiliades a l'Organització.
- Atenció a mida i especialitzada a les 3.202 noves persones cegues afiliades durant el 2019.
- Concessió de 4.643 prestacions econòmiques a persones cegues, per un import de 4,6 milions d'euros.
- 6,2 milions d'euros dedicats a adaptació de lloc de treball, estudi o formació per a persones cegues o sordcegues.
- 37.907 serveis d'atenció personal a afiliats.
- Serveis específics per a adults: rehabilitació (8.507); formació en braille i tecnologies de la informació i comunicació (6.637); suport psicosocial (3.498); benestar social (7.353); i suport a l'ocupació (1.620).
- Atenció integral a 7.413 estudiants cecs o amb discapacitat visual greu, el 99,4% d'ells en educació integrada.
- 50 informes emesos en matèria d'assessorament genètic de la patologia ocular.
- Atenció a 2.969 persones sordcegues a través de FOAPS, amb 89.594 hores de mediació.
- La Fundació ONCE del Gos Guia ha proporcionat 131 nous gossos, amb més de 1.050 usuaris en tot el territori.

- Desenvolupament de 95 projectes d'innovació en tecnologia accessible i ajudes tècniques.
- 4.537 persones van ser beneficiàries del servei de voluntariat a través dels 2.853 voluntaris actius, que van dur a terme 268.920 hores de serveis.

A més d'això, es va posar en funcionament el programa 'Sempre al teu costat' amb la finalitat de coordinar la intervenció específica dels serveis i professionals de l'ONCE en els grups de població més propensos a patir situacions de solitud; es va dotar d'objectius, línies de desenvolupament, accions i eines unificades per realitzar aquesta funció tan important.

El 2019, un equip de 1.591 professionals de serveis socials format per mestres, psicòlegs, treballadors socials, tècnics de rehabilitació, instructors de tiflotecnologia i braille, gestors

de serveis socials, animadors socioculturals, etc. van fer possible que les persones afiliades poguessin dur a terme una vida plena i autònoma.

La destinació dels ingressos de l'Organització s'aprecia en el gràfic següent sobre un cupó: els premis representen un 54% del total; els pagaments de salaris, les càrregues socials de venedors i despeses indirectes de joc (publicitat, manteniments, producte, CFC i Internet) comporten un 33,6%; la inversió social directa adreçada a persones cegues i amb discapacitat supera el 10,1%; i altres despeses (2,3%).

54%	Pagament de premis
33,6%	Salaris i despeses indirectes de joc
10,1%	Inversió social directa
2,3%	Altres despeses

3.2

Fundació ONCE.

Formació, ocupació, inclusió per a les persones amb discapacitat

L'ONCE va crear el 1988 l'eina més important d'inclusió de persones amb discapacitat del món i la més ben dotada financerament, amb el 3% directe dels ingressos per vendes de loteries: va néixer la Fundació ONCE per a la Cooperació i Inclusió Social de Persones amb Discapacitat, amb una gestió oberta, en el Patronat de la qual, màxim òrgan de govern, hi ha representades les principals organitzacions que agrupen aquestes persones, així com altres institucions.

Conjuntament amb l'aportació directa de l'ONCE, impulsada per la millora de les vendes de loteria els últims exercicis, la Fundació ONCE incorpora la cogestió de finançament procedent de Brussel·les des del Fons Social Europeu (FSE), amb el qual manté una aliança molt important des de l'any 2000, la qual cosa li permet multiplicar el seu impacte social. En el període de programació del FSE 2014-2020, la Fundació és gestora, amb el doble estatus d'entitat beneficiària i d'organisme intermedi, dels programes operatius d'inclusió social i economia social (POISES) i d'ocupació juvenil (POEJ). Per executar i aprofitar al màxim aquests programes, la Fundació ONCE actua de la mà d'Inserta Empleo, en qualitat de beneficiària d'aquests.

Des del seu inici, Fundació ONCE es va fixar tres àrees d'esforç principal: la formació, l'accés a l'ocupació i l'accessibilitat universal. Amb aquests objectius, llança anualment una convocatòria de projectes per cofinançar iniciatives que

contribueixin a aquests vessants i compleixin una sèrie de requisits. L'any 2019 es van aprovar 2.116 projectes dels 2.731 que es van presentar. Una pluja fina que arriba a tot el territori i es converteix en un dinamitzador i una potent palanca d'inclusió social.

El 64,8% dels projectes aprovats es destinen a ocupació i formació per a l'ocupació, i el 35,2% restant a accions vinculades amb l'accessibilitat universal. El 27,6% de les sol·licituds resoltes favorablement es correspon amb sol·licituds de persones físiques, el 59,8% de les ajudes s'ha destinat a entitats de la discapacitat i el 12,8% restant a programes propis.

Fundació ONCE compleix d'aquesta manera la seva principal funció, amb una dotació global de 104,2 milions d'euros, per a la plena inclusió de les persones amb discapacitat. La principal font de finançament cada exercici prové del 3% dels ingressos bruts obtinguts amb la comercialització dels jocs de l'ONCE, que ha pujat a 67,7 milions d'euros en aquest exercici. A això se suma la cogestió d'ingressos procedents del Fons Social Europeu (FSE) –29,9 milions–, aliança clau i un exemple de com es poden multiplicar els esforços comunitaris al nostre país amb resultats palpables. A més, i ja de forma menys destacada, els ingressos arriben de mesures alternatives (permeten complir la norma sobre contractació de persones amb discapacitat amb compra de béns i serveis a centres especials d'ocupació) o de donacions a través del microlloc web 'Colabora' (<http://colabora.fundaciononce.es/>) sempre obert a la teva col·laboració.

“ El 64,8% dels projectes aprovats es destinen a ocupació i formació per a l'ocupació, i el 35,2% restant a accions vinculades amb l'accessibilitat universal ”

Tot això sense oblidar el vessant destacat d'impuls a l'associacionisme de les persones amb discapacitat a Espanya, així com la sensibilització global de la societat. Per a això, es col·labora amb el Comitè Espanyol de Representants de les Persones amb Discapacitat (CERMI) i s'obre diàleg i relacions amb totes les organitzacions, persones físiques, institucions o altres organismes que siguin rellevants per assolir els fins que es persegueixen.

Aquests són alguns dels assoliments i dades més importants de 2019:

- **64,8 milions dedicats a ocupació i formació.**
- **41 convenis de col·laboració amb universitats i altres entitats del món acadèmic que participen en els programes formatius.**
- **Inici de l'“Estudi de rendiment d'estudiants amb discapacitat” i de les “Primeres Jornades d'Orientació per a l'Educació Inclusiva”.**
- **VIII edició del programa “Campus inclusius, campus sense límits”.**
- **Nou projecte en l'ERASMUS+ anomenat “European Network of Inclusive Universities”, per construir una xarxa d'universitats inclusives.**
- **VI edició del programa de beques “Oportunitat al talent”, dotat amb més de mig milió d'euros. 413 sol·licituds per a 104 beques de màster, mobilitat internacional, doctorat, recerca i estudi i esport.**
- **III edició del programa de beques de pràctiques “Fundació ONCE-CRUE” amb 273 beneficiaris amb pràctiques acadèmiques remunerades.**

- **III edició del programa “UNIVERSIDAD” amb 345 joves amb discapacitat intel·lectual en 23 universitats durant el curs acadèmic 2019-2020.**
- **50 joves es van beneficiar de la II edició del Programa d'ajudes per a la realització de cursos d'idiomes a l'estranger.**
- **I edició del “Programa Reina Letizia per a la inclusió”, per millorar les condicions educatives de persones amb discapacitat i 225 beques ocupades.**
- **El programa d'excel·lència educativa va oferir 14 beques a joves amb discapacitat en programes d'excel·lència com “Col·legis del Món Unit”, “AcciónXChange”, “AcciónxPeace”, i “Campaments científics EDUCALAB”. A més, continuem donant suport a beques alumni per a alumnes amb bons expedients a les universitats de Navarra, Carlos III i IESE.**
- **35,2 milions destinats a accessibilitat i innovació.**
- **39 convenis d'accessibilitat amb entitats públiques i privades, entre els quals destaquen:**
 - “Camí de sant Jaume accessible. El teu company en el camí”.
 - “Promoció de la normalització tècnica en accessibilitat i disseny universal a Espanya, Europa i internacionalment”.
 - “Disseny de cursos en línia per a professionals” en el canal Fundació ONCE, en el portal UNED Abierta”.
 - “Inclusió dels criteris d'accessibilitat universal i disseny per a totes les persones a la universitat”.
 - “Plataforma en línia per a l'impuls de l'accessibilitat universal”.

- "Accessibilitat en els llocs de treball".
- "Recerca en indicadors d'accessibilitat universal".

- **Es va continuar l'activitat en els projectes: CILIFO (Centre Ibèric contra la Lluita d'Incendis Forestals), EDUCA4ALL, SAFERUP...**
- **Es van elaborar 46 estudis de recerca en diferents àmbits com el d'"Accessibilitat i innovació social en l'atenció sanitària. Les TIC com a facilitador per a un ús eficient de la sanitat".**
- **Inserta Empleo va acabar l'exercici amb 281.590 persones amb discapacitat inscrites a la seva borsa de treball.**
- **Suport especial a 1.760 dones amb discapacitat víctimes de violència de gènere, amb 602 serveis d'orientació laboral i ocupació per a 148 d'elles.**
- **Múltiples iniciatives d'impuls a l'ocupació com ara Acadèmia Digital, ADOP Ocupació PROAD i Trainers Paralímpics, EmcA, games d'ocupació 'Poder extra', Per talent...**
- **ODISMET, l'Observatori sobre Discapacitat i Mercat de Treball a Espanya (www.odismet.es), referent per disposar de dades sobre la situació de les persones amb discapacitat en el mercat de treball.**

3.3

Ilunion. Primer quinquenni per al lideratge en economia social i la solidesa

Escassament cinc anys després de la seva unificació com a marca de les empreses socials del Grup Social ONCE, Ilunion

es consolida com la primera empresa social proveïdora de serveis d'Espanya i un ocupador de referència en el mercat laboral, especialment entre les persones amb discapacitat. Un grup empresarial social sòlid, competitiu i sostenible.

El projecte empresarial d'Ilunion neix com a resposta a una realitat: les dificultats que tenen les persones amb discapacitat per aconseguir un lloc de treball. Per això, el compromís social, la competitivitat i la rendibilitat econòmica guien l'activitat d'Ilunion, que dia a dia demostra que un creixement econòmic i inclusiu a la vegada és possible, i genera prosperitat, oportunitats i valor compartit per a tota la societat.

Ilunion desenvolupa una activitat àmplia i diversificada en més de 50 línies de negoci, agrupades en cinc divisions (serveis; hotelera i hospitalària; consultoria; sociosanitària i comercialització), que donen lloc a una oferta integral, flexible i personalitzada, intensiva en mà d'obra.

El 53,3% dels centres de treball són centres especials d'ocupació d'iniciativa social (CEO), figura reconeguda legalment com un dels tipus d'entitats de l'economia social per comptar en la seva plantilla amb més d'un 70% de persones amb discapacitat. Això aporta un plus de valor diferencial i competitiu a l'oferta d'Ilunion, ja que ofereix a socis i clients potencials la possibilitat de compartir els seus valors i el seu projecte socioempresarial i, alhora, els ajuda a complir la normativa vigent en matèria d'ocupació de persones amb discapacitat.

“ Ilunion es consolida com la primera empresa social proveïdora de serveis d'Espanya i un ocupador de referència en el mercat laboral, especialment entre les persones amb discapacitat ”

Ilunion disposa de 492 centres de treball situats al llarg de tota la geografia espanyola, dels quals 262 són centres especials d'ocupació (un 53,3%). En l'actualitat, aposta pel desenvolupament internacional com a palanca clau de creixement, amb l'objectiu d'exportar el model d'empresa social generadora d'ocupació per a persones amb discapacitat i altres col·lectius en risc d'exclusió.

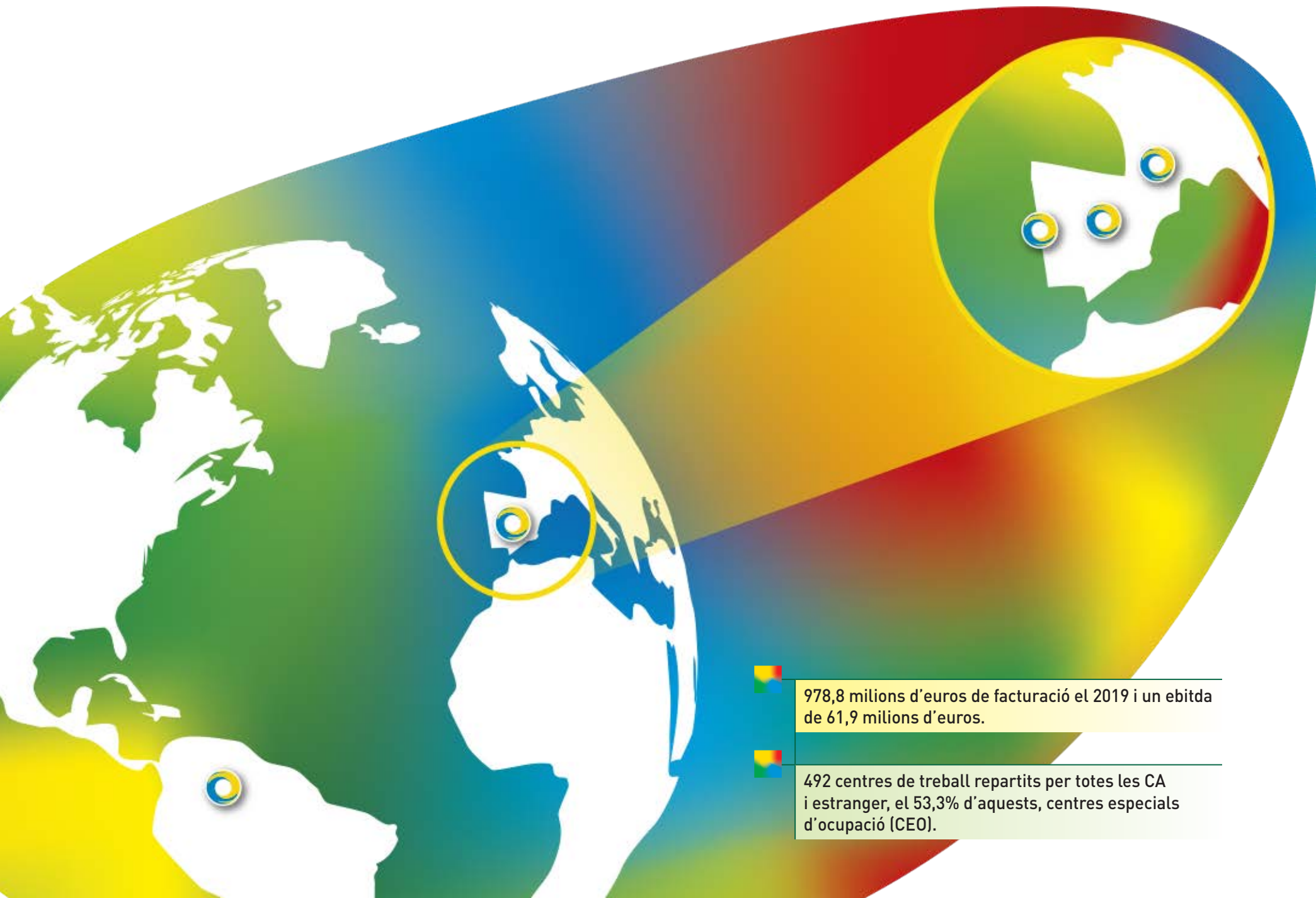
El model de negoci se situa, per tant, allà on conflueixen rendibilitat i inclusió, un repte que exigeix una aposta decidida per les persones i per la competitivitat en tots els àmbits del negoci.

El 2019 va obtenir una facturació de 978,8 milions d'euros, un 5,8% més que l'any anterior, i un ebitda de 61,9 milions d'euros. La plantilla directa d'Ilunion es va situar en 37.907 persones, un 40,5% d'elles amb discapacitat, l'element diferenciador de la marca i dels valors que representa, que són reconeguts per la societat espanyola i en l'àmbit internacional.

El Grup va invertir 63,8 M€ en modernització, creixement i expansió el 2019. Les principals fites van ser:

- **Ilunion IT Services compra Sermalogic i completa la seva activitat amb la línia de negoci "fields services".**
- **Ilunion adquireix el 50% de Taxileón i Logiraees i consolida la seva posició en el sector de reciclatge RAEE.**
- **Grup Social ONCE, primer lloc de Merco Responsabilitat i Govern Corporatiu, i setè de Merco Empreses.**
- **Ilunion Hotels celebra 30 anys.**

- **Ilunion Retail obre la seva botiga número 100 a l'Hospital de Mèrida.**
- **Ilunion Hotels implanta un motor de reserves accessible en el seu web.**
- **Ilunion rep un préstec de 35 milions d'euros de l'ICO.**
- **Ilunion i la Fundació Repsol signen un acord de col·laboració per desenvolupar projectes d'impacte social.**
- **Ilunion Seguretat aprova el primer protocol contra la violència de gènere en el sector.**
- **Ilunion Salut i Fundació ONCE fan accessible la Cimera del Clima (COP25) de Madrid.**

978,8 milions d'euros de facturació el 2019 i un ebitda de 61,9 milions d'euros.

492 centres de treball repartits per totes les CA i estranger, el 53,3% d'aquests, centres especials d'ocupació (CEO).

4

IGUALS en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (DS)

El Grup Social ONCE s'ha mogut sempre i es mou actualment sota principis d'actuació que han marcat el passat, són actius del present i, sobretot, assenyalen un futur pel qual s'ha de transitar cap a la igualtat i inclusió real de les persones amb discapacitat. Per a això, disposem d'instruments clau d'acció que, en aquests moments, s'alineen amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** impulsats per Nacions Unides, i s'enfoquen en una acció social i econòmica lligada en la mesura del que sigui possible a alguns dels 17 compromisos, especialment els que estan més intrínsecament relacionats amb les persones i els drets; si bé no oblidem en la seva globalitat el compliment de l'Agenda 2030 quant a la gestió de tot el que ens envolta i la nostra relació amb la cura del planeta, pensant especialment en generacions futures.

4.1 Educació de qualitat.

DS número 4

No hi ha res que faci avançar més les societats cap a la modernitat i el futur que una educació de qualitat, realitzada

en igualtat d'oportunitats. Sobre aquest concepte són múltiples les iniciatives que duem a terme per generar entorns tolerants i inclusius, amb el suport de més de 80 empreses, centres acadèmics i organitzacions de l'RSE, ajuntaments, universitats, empreses o altres, perquè garanteixin les dimensions d'accessibilitat i ocupabilitat en totes les seves activitats.

Es mantenen convenis de col·laboració amb les conselleries competents de totes les comunitats autònomes, a través de les quals s'impulsa contínuament el desenvolupament de polítiques que afavoreixen la inclusió educativa de l'alumnat, l'accessibilitat universal i la igualtat d'oportunitats, sense deixar a ningú enrere.

Des de l'ONCE es manté la cobertura educativa a 7.413 escolars amb discapacitat visual en col·laboració amb els serveis educatius de les comunitats autònomes (99,4% en educació integrada). Sorpren, però és una mostra de la bona feina que s'ha fet, que els nivells de fracàs escolar dels alumnes amb discapacitat visual severa siguin inferiors al 5%, en comparació de la mitjana estatal que se situa en el 18%, i fins i tot millors que la mitjana de la

Unió Europea (UE) –al voltant de l'11%–, la qual cosa dona una idea del seu esforç personal, acompanyat de professionals de l'Organització.

Per a això, l'Organització treballa per garantir l'accessibilitat dels recursos educatius digitals i de les eines tecnològiques que l'alumnat amb ceguesa o deficiència visual utilitza a l'aula.

Durant el 2019 van tenir lloc les iniciatives següents:

- **Col·laboració amb diferents administracions públiques i empreses de l'àmbit educatiu i/o tecnològic (HP, Asseco, etc.).**
- **Participació del Grup ACCEDO (Grup d'Accessibilitat a Continguts Educatius Digitals de l'ONCE) amb Fundació ONCE i Microsoft en un equip de treball sobre tecnologia en educació.**
- **Col·laboració del Grup ACCEDO a la Fira del Llibre de Madrid o el Comitè Tècnic del desplegament de la norma UNE 71362 de qualitat de materials educatius digitals, entre altres.**
- **Actualització del Catàleg d'aplicacions accessibles 2019.**
- **Impuls continu a polítiques que afavoreixen la inclusió educativa, l'accessibilitat universal i la igualtat d'oportunitats, per reivindicar-ne el compliment.**
- **Valoració tecnològica de l'alumnat de 3r i 4t de primària sobre la utilització de les TIC i les seves necessitats en els equips específics d'atenció educativa.**
- **Celebració al CRE de Barcelona del primer Campus de Tecnologia per a escolars cecs entre 1r d'ESO i batxillerat, amb tecnologia industrial.**

Per la seva banda, l'Escola Universitària de Fisioteràpia de l'ONCE, adscrita a la Universitat Autònoma de Madrid, està considerada una de les escoles més prestigioses en l'àmbit nacional i internacional, i va mantenir el seu rigor per generar els millors professionals del país, del hàndicap a l'excel·lència.

Inclusió educativa

En paral·lel, Fundació ONCE desenvolupa projectes perquè els joves amb discapacitat arribin a la universitat i desenvolupin tot el seu potencial, i per a això actua en diversos fronts: contribueix al fet que els campus siguin entorns més accessibles en tots els sentits, ofereix beques i impulsa el debat i la reflexió sobre la relació de la universitat amb la discapacitat, amb accions com:

- **41 convenis signats amb universitats i altres entitats del món acadèmic (xifra que incrementa el total de convenis signats a 205).**
- **906 beques concedides a alumnes amb discapacitat intel·lectual (campus inclusius, idiomes, postgrau, mobilitat internacional, doctorat...).**
- **Es van adjudicar 273 beques-pràctiques Fundació ONCE-CRUE Universitats Espanyoles de les 714 que es van rebre. Es van executar en un total de 76 universitats i centres associats UNED en tot el territori espanyol.**
- **VIII edició del programa “Campus inclusius, campus sense límits” celebrat en 9 campus i amb la participació de 14 universitats i 151 alumnes.**
- **Nou projecte ERASMUS+ per a 3 anys amb 56 universitats europees i entitats (Fòrum Europeu Discapacitat (EDF); Universitat Oriental de Finlàndia; Universitat de Porto (Portugal); Universitat de Trieste (Itàlia); Politècnica de Lublin (Polònia); universitats de Múrcia i de Sevilla; i Autònoma de Madrid).**

- **VI edició del programa de beques “Oportunitat al talent”. Es van rebre 413 sol·licituds i es van concedir 104 beques en les diferents modalitats: màster, mobilitat internacional, doctorat, recerca i estudi i esport.**
- **II edició del programa d’ajudes per a la realització de “Cursos d’idiomes a l’estranger”. Es van rebre 130 sol·licituds i es van atorgar 50 beques per estudiar en països europeus on es parli anglès, francès o alemany.**

Cultura i esport accessibles

Novament pensant en societats modernes, no podem deixar enrere a ningú en el gaudi d’un dels nostres béns més preuats: la cultura. L’accés a l’art és una altra manera de completar i millorar la inclusió de totes les persones, tant amb la mostra de l’art creat per les persones amb discapacitat com amb la creació i difusió de continguts que trenquin les barreres socials. I, igualment, en el gaudi i la pràctica de l’esport, una altra característica dels ciutadans moderns que han de tenir la capacitat d’accedir al lleure i la salut a parts iguals que proporciona la pràctica esportiva, a més de la sana competició.

El 2019 es van organitzar 5.597 activitats d’animació sociocultural i esportives en les quals van participar 136.481 persones.

Les iniciatives culturals més destacables el 2019:

- **XVII Biennal de Teatre a Extremadura, en la qual van participar 10 companyies de teatre de persones cegues i hi van fer 16 actuacions.**

- **Premis Tiflos de Literatura: decisió de la 32 edició del Premi de Poesia, la 29 del Premi de Conte i la 21 del Premi de Novel·la, amb més de 1.000 obres.**
- **9.535 persones afiliades diferents van accedir a la Biblioteca Digital de l'ONCE i 9.924 es van descarregar pel·lícules audiodescrites de la videoteca Audesc.**
- **17.598 persones van visitar el Museu Tiflològic de l'ONCE i es van fer 5 exposicions temporals i 2 exposicions itinerants dels fons del museu.**
- **L'ONCE va continuar activament vinculada a la Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques (IFLA), així com a la Secció de Biblioteques per a Persones amb Discapacitat d'accés al Text Imprès (LPD). En aquesta última, l'ONCE hi va participar amb una ponència sobre els requisits d'accessibilitat que exigeix la nova directiva europea.**
- **L'exposició itinerant "El món flueix", de Fundació ONCE, va recórrer diverses ciutats espanyoles i l'espai "Canvi de sentit" va sumar tres exposicions per a la promoció i venda d'obres d'artistes amb discapacitat.**
- **Col·laboració amb el Museu del Prado i el de Ciències Naturals per fer accessibles les seves sales i exposicions.**
- **La biblioteca infantil "Contes que encomanen il·lusió" de Fundació ONCE va incorporar "Baltasar, nascut per investigar", dedicat a les malalties rares.**

L'ONCE disposa d'un fons destinat a finançar projectes culturals i artístics de diversa índole (enregistrament d'obres musicals, edició de partitures o llibres de música, etc.) proposats per persones afiliades.

Esport

A més de l'esport de competició, l'ONCE considera clau l'esport base, futur de la inclusió esportiva i aportació fonamental al desenvolupament dels nens amb discapacitat visual. Per a això, a més de la nostra col·laboració i acció a les aules inclusives, se celebren múltiples jornades de sensibilització perquè els menors amb discapacitat no siguin exclosos a les aules esportives o als equips de base. Des de l'Organització s'han promogut diverses trobades esportives entre estudiants cecs, les seves famílies i també la resta de companys.

Pel que fa a l'esport de competició, la Federació Espanyola d'Esports per a Cecs (FEDC) va organitzar 117 activitats esportives de competició, en les quals van participar 3.407 esportistes amb ceguesa o amb deficiència visual greu, amb la col·laboració de 2.049 persones de suport (guies, entrenadors i personal d'organització).

Durant el 2019 destaquen activitats esportives com el XXVIII Campionat d'Espanya Individual FEDC d'Escacs, 2 Copes FEDC, les III Jornades Sub-14 d'Esquí Alpí, campionats d'Espanya de futbol 5 i de futbol sala, entre altres.

D'altra banda, el 2019 es va renovar la col·laboració d'aquesta Federació en la programació i el desenvolupament de la IV Trobada d'Escoles Esportives ONCE. Aquesta activitat en 4 disciplines: escacs, futbol sala, judo i golbol, a més de gaudir d'altres activitats relacionades amb habilitats esportives.

Quant a Fundació ONCE, per promocionar l'esport base compta amb l'Escola de Bàsquet en Cadira de Rodes; a més patrocina la Lliga Fundació ONCE de Bàsquet en Cadira de Rodes i l'equip

CD Ilunion de bàsquet en cadira de rodes, flamant campió i un dels millors equips del món. A més, és un dels patrocinadors del Pla d'ajuda a l'esport objectiu paralímpic (Pla ADOP).

Destaca la celebració el mes de juny a la Universitat Francisco de Vitoria del I Seminari d'esport inclusiu adreçat al professorat universitari amb l'objectiu de compartir experiències, tècniques i eines que facilitin la participació de l'alumnat amb discapacitat a les classes d'activitat física i esportiva en les diferents etapes educatives. Aquest seminari, que té vocació de continuïtat, ha sorgit de la col·laboració amb el Grup Caja Rural-Seguros RGA.

En el marc del Pla ADOP Ocupació, el programa Trainers Paralímpics va continuar la seva activitat de conferències motivacionals i tallers formatius adreçats a la xarxa empresarial i als àmbits educatius i socials. Durant el 2019 es van fer 72 accions que van arribar a 4.488 persones, i es va aconseguir un sumatori des de la seva data de presentació el maig de 2015 de 297 actes als quals han assistit més de 28.800 participants.

4.2

Igualtat i igualtat de gènere.

ODS número 5

L'ONCE va néixer fa 82 anys amb un objectiu clar i un missatge rotund, que circula per aquestes línies i n'és el nexa: iguals. És més que un concepte, és un missatge de comportament i acció que no pot deixar enrere conceptes clau com la igualtat de gènere.

En aquest sentit, el Grup Social ONCE disposa de l'Observatori d'Igualtat d'Oportunitats, adscrit a la Vicepresidència d'Igualtat, Recursos Humans i Cultura Institucional, i Inclusió Digital del Consell General de l'ONCE, la qual cosa posa de

manifest la importància que se li atorga i que centra la seva activitat en el seguiment i impuls de les iniciatives realitzades en l'àmbit de la igualtat, entès en el seu concepte més ampli.

En aquesta línia, aprova cada any un informe anual d'actuació que recull dades quantitatives i qualitatives per conèixer en profunditat la situació i l'evolució de la dona en els diferents àmbits, siguin dones cegues afiliades, tinguin una discapacitat diferent o en manquin. Aquesta eina mostra una comparativa interanual que comprèn un període de cinc anys, cosa que permet conèixer i analitzar l'evolució de cadascun dels aspectes avaluats i serveix de punt de partida imprescindible per posar en marxa noves iniciatives i estratègies que possibilitin avançar.

Observatori d'Igualtat

L'any 2019 el Ple de l'Observatori d'Igualtat d'Oportunitats del Grup Social ONCE va celebrar tres reunions i es va crear un grup de coordinació interàrees, el principal objectiu del qual és compartir informació i homogeneïtzar la forma d'actuar de les tres àrees executives en matèria d'igualtat, per arribar més lluny internament i externament amb les actuacions que s'hi duen a terme.

Aquestes reunions compten amb la participació d'una representant del CERMI que proporciona l'oportunitat d'establir una col·laboració estreta entre l'Observatori i aquesta plataforma, així com amb la Fundació CERMI Dones. Aquesta relació es materialitza també en la participació de diferents representants de l'ONCE en els òrgans del CERMI i la Fundació esmentada anteriorment.

Cal ressaltar l'existència d'una interlocució i col·laboració fluida amb el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social i els seus òrgans dependents (especialment la Secretaria d'Estat d'Igualtat i la Delegació del Govern per a la Violència de Gènere). Són especialment destacables les reunions i trobades que s'han mantingut amb la secretària d'Estat i la delegada del Govern que s'han esmentat abans.

El 2019, l'ONCE va dedicar la imatge de diversos dels seus cupons a diferents motius relacionats amb la igualtat, entre els quals cal destacar: Dia de la Igualtat Salarial (22 de febrer), Dia Internacional de la Dona (8 de març) i Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona (25 de novembre). En total, més de 15 milions de cupons que criden a la ciutadania, a tots els racons, contra la xacra de la violència i en favor de la igualtat.

Per commemorar el Dia Internacional de la Dona es va celebrar la taula rodona "Som autèntiques, per què no se'ns veu?" amb un alt grau de participació. Així mateix, durant l'exercici es va posar en marxa una nova iniciativa consistent a realitzar seminaris de periodicitat quadrimestral en els quals es tracten diversos temes d'interès relacionats amb la igualtat vinculada al gènere.

I, des de Fundació ONCE, amb l'acció d'Inserta, es va impulsar la igualtat per a dones amb discapacitat víctimes de violència de gènere. A la borsa de treball hi ha un total de 1.760 dones inscrites, de les quals 602 van fer serveis d'orientació laboral, amb la qual cosa s'ha aconseguit que finalment 148 dones víctimes d'aquesta xacra social accedeixin a l'ocupació.

4.3 Reducció de les desigualtats; ciutats i comunitats sostenibles

ODS números 10 i 11

L'ONCE centra la seva tasca a millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat a Espanya, i així ho porta fent durant gairebé 82 anys, però sempre ha tingut com a pràctica estendre la seva solidaritat a aquestes persones a qualsevol lloc del món, en la línia de reduir les desigualtats globals i, d'altra banda, caminar cap a comunitats sostenibles, que seran aquelles les baules més febles de les quals –en massa casos persones amb discapacitat– poden assolir la inclusió des del punt de vista dels drets.

Per això, tota la seva tasca s'estén cada vegada més, de manera solidària, a la resta del món. El Grup Social ONCE té presència i participació en organitzacions internacionals molt importants de diferents àmbits, sempre amb la discapacitat com a leitmotiv.

El 2019 la Fundació segueix mantenint l'estatus consultiu especial en el Consell Econòmic i Social de Nacions Unides (ECOSOC) i continua amb aliances amb entitats multilaterals com amb el Banc Mundial, amb el Banc Interamericà de Desenvolupament (BID); destaca entre les diferents iniciatives el cofinançament del projecte per a la internalització d'Inserta en 4 països llatinoamericans, el Council on Foundations (COF), així com amb el Banc de Desenvolupament d'Amèrica Llatina (CAF).

“L’any 2019 va ser molt important per a l’economia social representada a Europa per Social Economy Europe (SEE), plataforma en la qual Fundació ONCE participa des dels seus òrgans de direcció”

Així mateix, va tornar a participar, a través d’l’union, en el programa “Transatlantic Inclusion Leaders Network (TINL)” de la German Marshall Fund, amb la qual el 2019, a més, va coorganitzar unes jornades sobre lideratge inclusiu que van tenir lloc a Madrid el mes de juny i en les quals van participar gairebé una trentena de joves, amb discapacitat i sense, procedents de diferents organitzacions d’Espanya i de la resta d’Europa. Finalment, la Fundació ONCE va rebre una delegació de la Nippon Foundation, a la qual es va presentar el model del Grup Social ONCE.

El 2019 es va continuar amb el projecte Gestió del coneixement de Fundació ONCE i Inserta es troba plenament consolidat. Al llarg d’aquest període es va seguir amb iniciatives, es va llançar el Club de Lectura per a tots els qui estan interessats a aprendre

i intercanviar opinions i gustos literaris, i es va desenvolupar la IV edició del Showroom, dedicada a la innovació.

En l’àmbit europeu, el 2019 es va seguir col·laborant activament amb el Centre Europeu de Fundacions. Fundació ONCE va participar en els esdeveniments organitzats per celebrar el 30è aniversari de l’European Foundation Center (EFC), així com en el blog que es va dur a terme amb motiu d’aquest esdeveniment. A més, de la mà de l’EFC, es va assistir a les Jornades Tecnològiques organitzades per la DG de Recerca&Innovació de la Comissió Europea i vam ser convidats a l’esmorzar organitzat pel Comissionat Moedas, amb qui es va debatre sobre una major cooperació amb el sector fundacional en el finançament i les polítiques de

recerca i desenvolupament. A través de la Xarxa Temàtica sobre Discapacitat de l’EFC (DTN), liderada per Fundació ONCE, es va contribuir a organitzar una sessió en la qual es va debatre sobre la propera Estratègia europea de discapacitat (2020-2030), els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i sobre discapacitat i gènere.

L’any 2019 va ser molt important per a l’economia social representada a Europa per Social Economy Europe (SEE), plataforma en la qual Fundació ONCE participa des dels seus òrgans de direcció.

Amb relació al Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE), destaquem el nostre paper actiu en l’elaboració de dos dictàmens de gran interès per a nosaltres; la configuració de l’agenda de la UE sobre els drets de les persones amb discapacitat per al període 2020-2030, en què s’han tingut en compte totes les nostres aportacions (relacionades amb ocupació, accessibilitat, RSC, accés a la justícia, etc.) vetllant pel tema dels CEO i l’ocupació i un altre sobre “El dret real de vot en les eleccions al Parlament Europeu de les persones amb discapacitat”, que recull explícitament el paper de l’ONCE a Espanya com a exemple de bones pràctiques per a la resta de països europeus.

El 2019, com a membres del Centre Europeu d’Empreses Públiques i de Serveis Públics (CEEP) vam seguir participant en el Comitè d’Afers Socials i col·laborant activament en els grups de treball i consultes que plantegen.

En coordinació amb el Consell General, ens hem incorporat a l’Associació Europea de Proveïdors de Serveis per a Persones amb Discapacitat-EASPD, principal associació paraigua

europea per als agents i associacions nacionals que presten serveis destinats a persones amb discapacitat.

Així mateix, volem destacar que Fundació ONCE ha passat a ser membre del Consell Assessor per a la Inversió d'Impacte a Espanya (Spain NAB), òrgan que representa Espanya davant el Global Steering Group for Impact Investment (GSG).

Es consoliden les aliances amb entitats públiques i privades a Espanya i a Europa, a través de les xarxes de cooperació transnacional, com la d'Economia Social i Discapacitat i Disability Hub Europe per als ODS, amb la presentació pública de la xarxa al Parlament Europeu a Brussel·les, i de la publicació "Per un futur del treball inclusiu per a les persones amb discapacitat" amb la Xarxa Global d'Empreses i Discapacitat de l'OIT a la seva seu de Ginebra.

El 2019 va acabar el projecte d'innovació social D_Innovar, en el qual es va testar la metodologia IS_IMPACT de "Mesurament de l'impacte del programa Inserta", que revela, de l'anàlisi de 20 empreses representatives del Fòrum Inserta la millora de la inclusió social valorada en 13.237 euros per persona amb discapacitat ocupada. Vam seguir donant suport a *start-ups* que aporten solucions innovadores per millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.

El Grup Social ONCE al món

- CERMI
- PLATAFORMA DEL TERCER SECTOR
- UNIÓ MUNDIAL DE CECS (UMC)
- UNIÓ EUROPEA DE CECS (EBU)
- UNIÓ LLATINOAMERICANA DE CECS (ULAC)
- ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DE SORDCECS (DBI)
- ALIANÇA INTERNACIONAL DE LA DISCAPACITAT (IDA)
- XARXA GLOBAL D'ACCIÓ PER LA DISCAPACITAT (GLAD)
- CONSELL MUNDIAL DEL BRAILLE (CMB)
- CONSELL IBEROAMERICÀ DEL BRAILLE (CIB)
- FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ASSOCIACIONS BIBLIOTECÀRIES (IFLA)
- CONSORCI DAISY
- COMITÈ EUROPEU DE NORMALITZACIÓ (CEN)
- CONSELL INTERNACIONAL DE MUSEUS (ICOM)
- FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ESPORTS PER A CECS (IBSA)
- FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ESCOLES DE GOSSOS PIGALL (IGDF)
- XARXA EUROPEA DE CRIA (EBN)
- FEDERACIÓ EUROPEA DE GOSSOS PIGALL (EGDF)
- CONSELL INTERNACIONAL PER A L'EDUCACIÓ DE PERSONES CEGUES I DEFICIENTS VISUALS (ICEVI)
- ICEVI EUROPA
- ICEVI LLATINOAMÈRICA
- ASSOCIACIÓ MUNDIAL DE LOTERIES (WLA)

- ASSOCIACIÓ EUROPEA DE LOTERIES (EL)
- CORPORACIÓ IBEROAMERICANA DE LOTERIES I APOSTES DE L'ESTAT (CIBELAE)
- COL-LABORACIÓ EUROJACKPOT
- ORGANITZACIÓ IBEROAMERICANA DE SEGURETAT SOCIAL (OISS)
- FUNDACIÓ ULLS DEL MÓN
- HELPAGEN INTERNATIONAL ESPANYA
- EUROPEAN NETWORK OF PHYSIOTHERAPY IN HIGHER EDUCATION (ENPHE)

I a més, presència a:

- AMÈRICA LLATINA A TRAVÉS DE FOAL QUE OPERA EN 19 PAÏSOS: ARGENTINA, BRASIL, BOLÍVIA, XILE, COLÒMBIA, COSTA RICA, CUBA, EQUADOR, EL SALVADOR, GUATEMALA, HONDURES, MÈXIC, NICARAGUA, PANAMÀ, PARAGUAI, PERÚ, REPÚBLICA DOMINICANA, URUGUAI I VENEÇUELA
- ASSOCIACIÓ DE CECS I AMBLIOPS DE PORTUGAL (AMB ACTIVITAT A PORTUGAL, ANGOLA, MOÇAMBIC, CAP VERD, SAO TOMÉ I PRÍNCIPE I GUINEA BISSAU)
- PROJECTES EDUCATIUS ALS BALSANS (BULGÀRIA, ROMANIA, ALBÀNIA I BÒSNIA), MARROC, EGIPTE I ALS CAMPAMENTS SAHRAUÍS DE REFUGIATS D'ALGÈRIA
- COL-LABORACIÓ AMB L'ORGANITZACIÓ NACIONAL DE CECS DE GUINEA EQUATORIAL (ONCIGE)

- FÒRUM EUROPEU DE PERSONES AMB DISCAPACITAT (EDF)
- PLATAFORMA EUROPEA PER A LA REHABILITACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT (EPR)
- CONSORCI MUNDIAL PER A L'ESTANDARDITZACIÓ DE L'ACCESSIBILITAT EN EL WEB (W3C)
- INSTITUT EUROPEU DE DISSENY PER A TOTS (EIDD)
- XARXA EUROPEA PER AL TURISME ACCESSIBLE (ENAT)
- COMITÈ PARALÍMPIC INTERNACIONAL
- COMITÈ ECONÒMIC I SOCIAL DE LA UNIÓ EUROPEA (CESE)
- CENTRE EUROPEU D'EMPRESSES PÚBLIQUES I DE SERVEIS PÚBLICS (CEEP)
- CENTRE EUROPEU DE FUNDACIONS (EFC)
- PLATAFORMA EUROPEA DE L'ECONOMIA SOCIAL (SEE)
- COUNCIL OF FOUNDATIONS
- PROGRAMA MEMBRES AFILIATS ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE TURISME (OMT)

- PRESÈNCIA INTERNACIONAL A ANDORRA, PORTUGAL I COLÒMBIA

5

IGUALS en l'impuls cap al compliment de l'Agenda 2030

Som el medi en el qual vivim i, si no cuidem el nostre entorn i el nostre planeta, no podrem formar societats de futur amb qualitat de vida. És una màxima del Grup Social ONCE, que es tradueix en polítiques innovadores que contribueixen a l'increment de l'eficiència en els consums i l'optimització dels recursos per minvar el perjudici del medi natural.

Aquest enfocament és tan important que, com ha dit Nacions Unides, ens podem convertir en la primera generació capaç de posar fi a la pobresa al món i, al mateix temps, abordar el canvi climàtic. I tot això no seria possible sense el desenvolupament sostenible social, econòmic i mediambiental, amb el qual estem compromesos, en la línia de l'Agenda 2030.

5.1 Energia sostenible; consum responsable; acció pel planeta.

 DS números 7, 12 i 13

L'ONCE ha adquirit el compromís d'establir un pla de reducció d'emissions, en el marc de polítiques i energia i canvi climàtic

2021-2030, en el qual s'inclouen mesures d'estalvi del consum de recursos, economia circular, transport sostenible, entre altres, per afavorir d'aquesta manera la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle de l'Organització.

Amb la finalitat de continuar afavorint la conscienciació en aquest àmbit entre els grups d'interès, l'ONCE va signar, el maig de 2019, un conveni amb la Secretaria d'Estat de Medi Ambient per desenvolupar actuacions d'informació, difusió i sensibilització en matèria mediambiental.

En l'Organització es presta especial atenció a la gestió de l'eficiència, amb l'establiment de polítiques estrictes en matèria de compres, criteris de selecció de proveïdors –que compleixin criteris de proximitat, per exemple–, estalvi de consums i costos, ús sostenible de recursos, gestió de residus...

Entre les diferents accions per optimitzar els consums energètics destaquen:

- **Instal·lació de tendals en edificis (Servei Bibliogràfic i altres) per conservar la temperatura constant i reduir el consum d'energia.**

- **Substitució de sistemes d'il·luminació tradicional per sistemes LED en diferents centres.**
- **Disposició de tecnologia Inverter® en els nous equips de climatització instal·lats als centres, que afavoreix l'eficiència de les instal·lacions.**
- **Canvi de les cobertes en dues naus del Centre Logístic i de Producció de Productes de Joc de l'ONCE (CLP), amb la instal·lació d'un material translúcid; s'ha comprovat un augment notable de la luminància en aquestes dues estances.**
- **Disposició d'il·luminació LED i detectors de presència als nous quioscos, que regulen el funcionament dels equips de climatització, tots amb tecnologia Inverter®.**
- **Optimització d'indicadors de recursos i consums d'energia elèctrica: preu, potència contractada/sol·licitada, penalitzacions per reactiva i patró de consum.**
- **Optimització de la potència contractada amb una reducció del cost de la potència d'un 2,35% respecte de la facturació total de 2018.**
- **Reducció de l'impacte de recàrrecs per excessos de reactiva; s'ha passat d'un 0,8% el 2018 a un 0,52% de la facturació total.**
- **Contracte unificat amb una comercialitzadora elèctrica que gestiona els quioscos per controlar consum i preus, així com més energia verda i eficient.**

Per reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, l'ONCE va establir un pla de reducció d'emissions 2020-2022. Durant l'any 2019 es van impulsar diferents iniciatives

per reduir aquestes emissions i qualsevol forma de contaminació atmosfèrica específica, incloses les emissions de soroll i contaminació lumínica entre les quals destaquen: substitució de màquines antigues, instal·lació de sistemes d'insonorització en màquines d'aire condicionat, substitució gradual de l'enllumenat fluorescent per enllumenat LED amb tecnologia d'estat sòlid i renovació de vehicles amb flotes menys contaminants.

El Centre Logístic i de Producció de l'ONCE (CLP), on es duu a terme la fabricació i distribució dels productes de loteria de l'Organització, no registra cap risc relacionat amb impactes ambientals. Des de l'any 2009 i, amb l'objectiu de millorar l'eficiència en els processos i reduir al màxim el paper rebutjat, s'ha fixat un protocol d'actuació que persegueix no superar el 15% de paper rebutjat en la producció com a objectiu anual de manteniment per reduir els residus. Així mateix, totes les deixalles de paper són gestionades per ser reconvertides en paper reciclable.

La producció de productes de joc de loteria instantània es fa amb paper FSC Mix (polpa de paper provinent i gestionada de boscos sostenibles). Tots els proveïdors/fabricants disposen de la certificació **FSC®** (Forest Stewardship Council®), que assegura que la fibra obtinguda procedeix de boscos controlats, amb replantació planificada i sense alteracions genètiques, i que es respecten els drets humans en tota la cadena de custòdia; i la certificació **PEFC™** (Programme for Endorsement of Forest Council) que manté i desenvolupa els recursos forestals per contribuir als cicles globals del carboni, així com revalorar les funcions productives dels boscos i conservar i desenvolupar la diversitat biològica. Aquest és el mateix cas del paper tèrmic sobre el qual s'imprimeixen les

apostes per terminal de punt de venda, certificat també amb els segells **FSC Mix** i **PEFC™**.

Pel que fa a gestió de residus, l'objectiu de l'ONCE per als pròxims anys és implantar un sistema integrat de gestió de residus a tots els centres de l'Organització, per tal d'assegurar-ne la segregació correcta.

D'altra banda, l'Organització té establerts diferents canals que, tot i no ser específics per a matèries ambientals, permeten canalitzar qualsevol tipus de queixa, reclamació i/o comunicació rebuda per part del col·lectiu de treballadors, afiliats o clients en aquesta matèria. En aquest sentit, durant el 2019 no consta que es presentés cap reclamació per motius ambientals.

La minimització de l'impacte ambiental i la lluita contra el canvi climàtic són els compromisos d'Ilunion amb el medi ambient. El Grup ho reflecteix d'aquesta manera en la seva política de responsabilitat social corporativa i en el projecte "Compromís ambiental" del seu Pla director 2018-2021. Una iniciativa destinada a establir una estratègia i uns objectius ambientals comuns a totes les empreses del Grup.

Entre les accions dutes a terme el 2019 destaquen:

- **Ilunion va calcular per primera vegada la petjada de carboni del Grup, que va ser de 106.535,9 t CO₂eq (emissions d'abast 1 i 2).**

“Tot el paper dels productes de loteria de l'Organització procedeix de boscos sostenibles, amb replantació planificada i desenvolupament forestal per desenvolupar la diversitat biològica”

- **Projecte “Compromís ambiental”:** el 2019 es va efectuar una anàlisi sobre la gestió ambiental de totes les empreses a fi d'aprovar una política mediambiental i uns objectius en l'àmbit corporatiu.
- **El 100% de l'electricitat consumida pels hotels d'Ilunion Hotels procedeix de fonts d'energia renovable.**
- **El 81% de les societats que formen Ilunion tenen un sistema de gestió ambiental certificat de conformitat amb UNE-EN ISO 14001:2015.**

Altres accions dutes a terme quant a eficiència energètica són:

- **Millores en els sistemes d'il·luminació:**
 - El 98% de les plantes d'Ilunion Bugaderies disposa d'un sistema d'il·luminació LED 4.0 autoregulable que ha permès una reducció del consum d'electricitat del 13%.
 - Ilunion Sociosanitari, Ilunion Automoció, Ilunion Hotels i Ilunion Serveis Industrials han canviat les seves lluminàries per tecnologia LED.
 - Ilunion Serveis Industrials i Ilunion Automoció han instal·lat sensors de moviment i detectors de presència.
- **Substitució d'equips per uns altres de més eficients:**
 - Ilunion Sociosanitari ha substituït les calderes de propà per gas natural.
 - Ilunion Hotels ha canviat els climatitzadors per uns altres de més eficients i ha instal·lat equips de recuperació de calor i cortines d'aire.

■ **Optimització de processos:**

- La línia d'esterilització d'Ilunion Bugaderies optimitza les càrregues de les autoclaus.

Quant a mobilitat sostenible

■ **Flotes més sostenibles:**

- Ilunion Bugaderies ha adquirit 11 turismes i tres camions amb etiqueta mediambiental ECO.
- El servei de teleassistència de Madrid d'Ilunion Sociosanitari disposa d'una flota de vehicles híbrids i elèctrics, a més d'un vehicle d'empresa compartit.

■ **Ús eficient de vehicles:**

- Ilunion Facility Services disposa de pautes d'actuació per a una conducció eficient de vehicles.
- Ilunion Serveis Industrials ha disposat mesures de cotxe multiusuari per als desplaçaments de la plantilla entre els centres de treball.

■ **Punts de recàrrega:**

- Ilunion Hotels ha instal·lat en vuit hotels punts de recàrrega de vehicles elèctrics perquè els clients els facin servir gratuïtament.

Energies renovables

■ **Panells solars tèrmics:**

- Ilunion Reciclatges, Ilunion Automoció, Ilunion Hotels (Hotels: Atrium, Auditori, Barcelona, Calas de Conil, Islantilla i Málaga).

- Ilunion Sociosanitari (residència Prado de San Gregorio) fa servir panells solars tèrmics per produir aigua calenta sanitària.

Plantes solars fotovoltaïques:

- Les bugaderies de Textil Rental, Crisol, Las Palmas i Tenerife tenen una planta solar fotovoltaica.

Calderes de biomassa:

- La residència a Calasparra d'Ilunion Sociosanitari i l'Hotel Ilunion Alcora disposen d'una caldera de biomassa.

A més, Ilunion contribueix a la circularitat de l'economia a través de l'eficiència en el consum de matèries primeres, la recuperació i reutilització dels materials, i la reducció de residus. I en tot el creixement de l'activitat impulsa la participació en un sector clau per a l'economia circular.

Reducció del consum de matèries primeres:

- Ilunion Serveis Industrials ha reduït el plàstic emprat en els processos d'enfardellament mitjançant ajustos en el procés productiu i accions de formació a empleats.
- Ilunion Bugaderies ha reduït el consum de plàstic per enviar roba en 6,37 t i ha promogut entre els seus clients l'ús de saques reutilitzables; la seva línia de tèxtil ha minimitzat el consum de cartó per a embalatge en un 15% mitjançant la substitució d'equips i la modificació del format d'embalatge.
- La seu corporativa del grup, Torre Ilunion, ha llançat el projecte "Som 0% plàstic" amb l'objectiu d'eliminar els plàstics d'un sol ús a les oficines, la restauració i les màquines de venda automàtica.

Reutilització i valorització de residus:

- Ilunion Hotels ha recollit 10.085 litres d'oli de cuina usat per utilitzar-lo com a biodièsel i 1.054 kg de taps d'ampolles que seran valoritzats.
- Ilunion Reciclatges ha dut a terme la valorització del vidre cònic procedent de televisors de tub de raigs catòdics (TV CRT) per primera vegada en aquest exercici després de ser considerat residu perillós l'any 2018.

Per a la reducció i eficiència en el consum d'aigua, així com la preservació de la seva qualitat, Ilunion Bugaderies ha implementat un sistema de recuperació als túnels i rentadores

que ha generat un estalvi d'aigua de l'1,2% respecte de l'any anterior. A més, la seva línia d'esterilització optimitza les càrregues en el rentat a fi de reduir el consum d'aigua.

Per la seva part, Fundació ONCE disposa de sistemes de gestió ambiental (dins dels seus sistemes integrats de gestió-SIG) certificats amb la norma UNE-EN-ISO 14001:2015 de gestió ambiental.

Quant a l'avaluació ambiental, cal destacar la designació el 2019 de delegats i delegades ambientals a Fundació ONCE, les seves associacions i Servimedia, en el marc del Pla director d'RSC 2019-2022. Com a mesures de millora destaquen: eficiència d'equips i instal·lacions, difusió de pautes i bones pràctiques adreçades a reduir el consum d'energia, optimització en l'ús dels equips de climatització o apagament dels equips en acabar la jornada laboral.

Fundació ONCE, les seves associacions i Servimedia estan compromeses amb la lluita contra el canvi climàtic, en línia amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible i, en aquest marc, desenvolupen diverses accions per prevenir i reduir la contaminació. Anualment es duu a terme el càlcul de la petjada de carboni de l'Àrea Executiva, pas previ i imprescindible per poder reduir de manera gradual les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

I se sensibilitza les plantilles perquè facin un bon ús de materials com el paper i col·laborin en la gestió adequada dels residus. Cal destacar l'acció de sensibilització interna duta a terme el 2019 al conjunt de la plantilla de Fundació ONCE amb motiu de la Setmana Europea de Prevenció de

Residus, el projecte "Oficina sense papers" i la progressiva digitalització de l'activitat que, entre altres, tenen l'objectiu de minimitzar la generació de residus.

5.2 Innovació. DS número 9

Tanquem un exercici, el 2019, en el qual les paraules evolució i innovació han estat les constants, i que demostra que el Grup Social ONCE ha tingut sempre present aquestes màximes com a palanques de futur, transversals a totes les accions i entorns. En el nostre cas, a més, vigilants perquè tota la innovació en qualsevol àmbit no deixi enrere una part de la població, les persones amb discapacitat, a les quals no es pot ni s'ha de posar més barreres. Qualsevol innovació no accessible deixarà fora una part de la població i ampliarà la bretxa de capacitats.

La col·laboració amb universitats, empreses i entitats públiques i privades és una de les vies de suport a la recerca que es treballen a l'ONCE a través del finançament de projectes. En aquest sentit, amb la Universitat Autònoma de Madrid s'està desenvolupant un projecte de recerca social sobre l'impacte de diferents aprenentatges entorn de la representació espacial per a l'orientació i mobilitat de les persones amb discapacitat visual.

Tot això, esforçant-se en la implantació de criteris d'accessibilitat en les noves tecnologies, en els productes de suport, en el

disseny arquitectònic de les ciutats, en la mobilitat, en el transport, el turisme, la telefonia mòbil, la transferència de coneixement i el desenvolupament col·laboratiu –en tots els àmbits de la vida–, amb iniciatives i accions com:

- **95 projectes de tiflotecnologia i ajudes tècniques.**
- **S'ha concedit el finançament parcial de 5 projectes de recerca sobre les diferents patologies que afecten la visió, desenvolupats per diferents entitats (universitats, instituts de recerca, fundacions, etc.).**
- **IV edició dels premis d'innovació i bones pràctiques en serveis socials.**
- **V edició dels premis Discapnet a les tecnologies accessibles, uns guardons que reconeixen el compromís per millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat, a través de les TIC accessibles.**
- **Celebració del III Congrés Internacional de Tecnologia i Turisme per a la Diversitat.**
- **El Centre de Tiflotecnologia i Innovació de l'ONCE (CTI) ha participat directament en 48 activitats (2 d'internacionals), destinades a persones cegues.**
- **Fundació ONCE ha patrocinat jornades i esdeveniments, entre els quals destaquen: S- Moving, GLOBAL ROBOT EXPO, Interacción 2019, DIGITAL JOVE, la 17a Diada de les Telecomunicacions de Catalunya i M-Enabling Europe.**
- **Inauguració de la Sala d'Innovació EspaciA, a la seu de Fundació ONCE, un espai obert dedicat a la innovació i l'accessibilitat.**

6

IGUALS, sense deixar a ningú enrere

6.1

Treball de qualitat i compromís econòmic.

DS número 8

Ètica i transparència són màximes que es recullen en tots els documents interns i externs de la companyia, a més de marcar els objectius de futur en totes les actuacions. A l'existència d'un codi ètic, d'obligat compliment en funció de les diferents responsabilitats, s'hi suma un observatori de transparència que tanca un cercle de compromís i responsabilitat compartits sota el signe de l'impuls al treball decent del qual parla Nacions Unides.

Estàndards ètics de conducta

Les iniciatives ètiques s'han incorporat en diferents codis en l'Organització des de 2004 fins a aconseguir, el 2015, abastar la pràctica totalitat del Grup Social ONCE.

Per assegurar el desenvolupament, l'impuls, la implantació i el seguiment d'aquestes iniciatives es va constituir el Comitè d'Ètica, Recursos Humans i Cultura Institucional (actualment Observatori de Transparència i Ètica) que, en

dependència directa del Consell General, es converteix en l'òrgan responsable d'aplicar i complir els estàndards de conducta que prevalen en el Grup Social ONCE. El 2019 es va treballar en un microlloc web a Internet per posar en marxa el projecte aprovat l'any passat a conseqüència de l'estratègia d'implicar la plantilla en els valors de la Institució.

L'exercici passat es van aprovar les directrius per a consellers, directius, comandaments intermedis i altres responsables de gestió sense rang directiu del Grup amb relació a l'ús de les xarxes socials del Grup Social ONCE. De la mateixa manera es van aprovar pautes de desplegament del Codi ètic de conducta, amb la finalitat d'ajudar a complir-les (s'informarà de qualsevol possible conflicte d'interès, no s'aprofitaran situacions dubtoses, errors aliens o d'indefinició de criteris per obtenir avantatges il·legítims, etc.).

El Model de prevenció i detecció de delictes detecta l'exposició al risc de cometre delictes per part de la plantilla d'empleats i/o equip directiu, que pugui comportar la responsabilitat penal de l'ONCE i delimita el degut control que s'hi ha d'aplicar. Es disposa d'una "política de compliment normatiu" i d'un "document vertebrador del

Sistema de gestió de compliment normatiu penal”. Durant el 2019 es va continuar avançant en la implantació d’aquest Sistema de gestió de compliment normatiu penal preventiu, amb mesures com:

- **El llançament del canal de denúncies d’incompliments o conductes que poden comportar la comissió d’un delict, integrat en el canal existent per denunciar infraccions del Codi ètic de conducta del Grup Social ONCE.**
- **L’elaboració per part de l’OPP (Òrgan de Prevenció Penal) dels informes trimestrals corresponents i la Memòria anual.**

Respecte del Reglament general de protecció de dades (RGPD), es va elaborar la Circular de protecció de dades personals i la Circular sobre els procediments documentals i organització i gestió dels arxius de l’ONCE. Es va actualitzar i es va aprovar per donar compliment al nou Reglament general de protecció de dades (RGPD) i a la Llei orgànica 3/2018, de protecció de dades personals. A més, l’ONCE disposa d’un comitè de seguretat de dades i d’un comitè de valoració documental per supervisar el compliment de les circulars que s’han esmentat, establir criteris i mesures a adoptar i resoldre consultes internes.

El 2019 es van emprendre diverses actuacions per complir les normes que exigeix el Reglament:

- **Adaptació de les llegendes sobre protecció de dades incorporades com a annexos a la normativa interna de l’ONCE.**
- **Adaptació de contractes amb proveïdors, així com els convenis i acords institucionals, que comporten encàrrec de tractament de dades.**
- **Finalització de l’anàlisi de risc dels tractaments de dades en paper, amb independència de la categoria de les dades, i de videovigilància existents a cada centre de l’ONCE i esmena de les incidències.**

L’ONCE disposa d’una comissió que s’encarrega de supervisar el compliment intern de les mesures implantades en matèria de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament de terrorisme (PBCiFT). El 2019 la Comissió va celebrar sis reunions ordinàries per analitzar les operacions de pagament de premis comunicades per la Unitat Tècnica i acordar mesures de millora, control i execució de la seva política de PBCiFT.

El desembre de 2019 es va dur a terme l’auditoria interna anual per revisar les mesures establertes en aquesta matèria; algunes de les recomanacions de millora ja estan implantades i d’altres en tràmit d’esmena.

Finalment, es disposa de codis de conducta en matèria de seguretat de l’àrea de joc, polítiques de seguretat de la informació o manual de procediments fiscals, entre altres, encaminats a una major vigilància i control de possibles conductes.

VALORS ÈTICS

Comunicació • Solidaritat • Confidencialitat • Equitat • Confiança • Honestetat
 Humilitat • Respecte • Compromís • Professionalitat • Responsabilitat

Transparents

Per donar compliment a les obligacions que emanen de la Llei 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, va néixer el 2014 l'actual Observatori de Transparència i Ètica del Grup Social ONCE amb l'objectiu de la plena implantació de les obligacions que preveu aquesta Llei, com ara l'actualització de les pàgines web que contenen la informació recollida en el marc de la política corporativa de transparència (informe d'auditoria independent, comptes anuals i informe de gestió, llistats de convenis amb administracions públiques, entre altres).

Basant-se en això i en el que disposa la Llei 11/2018 en matèria d'informació no financera, juntament amb aquest Informe de valor compartit del Grup Social ONCE de l'exercici 2019, s'elaboren els documents següents publicats en les pàgines web:

- **Comptes anuals i informes de gestió de l'ONCE, de Fundació ONCE i d'Ilunion de l'exercici 2019, juntament amb els seus informes d'auditoria corresponents.**
- **Estats d'informació no financera i diversitat de l'ONCE i de Fundació ONCE (que incorporen tots dos un apartat d'Ilunion) de l'exercici 2019, juntament amb els seus informes de verificació. I romanen publicats els estats d'informació no financera i diversitat de l'exercici 2018.**

Cal fer constar que el 2019 l'ONCE va passar a ser entitat d'interès públic a l'efecte de la Llei 22/2015 d'auditoria de comptes i del Reglament (UE) núm. 537/2014, igual que les principals societats espanyoles, la qual cosa comporta un plantejament de l'auditoria amb majors requeriments i un seguiment continu de l'auditoria externa per part del Comitè General d'Auditoria del Grup Social ONCE.

I per a la seva remissió a l'Administració, s'emeten els documents següents:

- **Memòria anual de serveis socials ONCE per al Consell de Protectorat.**
- **Fundació ONCE elabora a més per al seu Patronat i per al Consell de Protectorat de l'ONCE: Informe de resultats socials de les activitats d'accessibilitat universal i Memòria d'actuacions socials.**

Amb relació a l'exercici 2019, i sota la coordinació del Comitè General d'Auditoria del Grup Social ONCE, s'han presentat al Consell de Protectorat de l'ONCE 17 auditories de caràcter obligatori i una de caràcter voluntari: 6 estan relacionades amb els comptes anuals de les principals entitats del Grup Social ONCE; 3 amb els estats d'informació no financera i diversitat; i 9 amb el compliment de l'Acord general entre el Govern de la Nació i l'ONCE de novembre de 2011.

Així mateix, es realitzen auditories de caràcter triennal per encàrrec de la World Lottery Association (WLA) i de l'European Lotteries (EL):

- **Compliment per part de l'ONCE dels estàndards de seguretat de la WLA.**
- **Compliment dels estàndards de WLA i EL en matèria de joc responsable.**

Com a resultat d'aquestes auditories, també presentades al Consell de Protectorat, s'han obtingut quatre certificats, que s'han publicat en la nostra pàgina web.

Finalment, el Ministeri d'Hisenda certifica cada tres anys, amb una empresa homologada, els dos generadors aleatoris de numeració utilitzats en la realització de sorteigs virtuals de productes de joc actiu i en la compra de bitllets de loteria instantània a Internet; i la funcionalitat de la compra de bitllets i apostes de joc actiu i de loteria instantània.

És a dir, en total l'ONCE té vuit certificats externs (4 d'internacionals i 4 de nacionals) relacionats amb els seus productes de loteria que es renoven cada 3 anys.

En l'àmbit de control economicofinancer de les entitats del Grup Social ONCE, el Consell General de l'ONCE delega aquestes funcions en el Comitè d'Estratègia Econòmica, Joc i Desenvolupament Empresarial, òrgan encarregat d'autoritzar amb caràcter previ operacions relatives a productes, canals i suports de joc; operacions de finançament bancari; operacions patrimonials sobre les societats filials i participades; constitució, dissolució, compra i vendes societàries; canvis en consells d'administració, patronats de fundacions o juntes directives d'associacions; operacions singulars d'empreses; canvis en estatuts i reglaments de funcionament intern, etc.

6.2 Institucions solidàries i aliances per assolir objectius

DS números 16 i 17

Des del seu naixement, ja fa 80 anys, l'ONCE es va gestar com una organització responsable socialment amb la ciutadania en

general, en impulsar l'autonomia personal i la plena inclusió de les persones cegues i/o amb una altra discapacitat. Des de l'inici, les claus que després es van anomenar responsabilitat social corporativa (RSC) van ser part de la identitat, que afecta tots els àmbits de gestió, des de l'aprovisionament dels recursos fins a la manera en què ens relacionem amb el nostre entorn, sempre des d'una perspectiva que cerca maximitzar l'eficiència dels serveis que prestem.

I, de nou, l'RSC la fem girar sobre les persones que formen part de l'Organització, i per això, volem ser referent en la política i gestió dels recursos humans, amb el repte, a més, d'anar-hi incorporant cada vegada més persones amb grans dificultats d'inserció laboral per motiu de la seva discapacitat.

La missió institucional de l'Entitat representa en si mateixa un clar exemple de responsabilitat. Som conscients dels impactes de la nostra activitat en els principals grups d'interès, especialment com a exemple d'institució solidària, que segueix avançant cap a un sistema de responsabilitat social corporativa plenament integrat en la gestió general de l'Organització. En aquest sentit durant l'exercici 2019 es van dur a terme les accions següents:

- Continuen vigents els plans directors d'RSC bianuals de les àrees.
- Unitat d'RSC, Igualtat i Cultura Institucional que coordina la implantació de polítiques, plans i mesures d'igualtat de gènere.
- L'ONCE es manté en el Pacte Mundial de Nacions Unides, la iniciativa de responsabilitat social corporativa més important a escala global.
- El Grup Social ONCE orienta la seva estratègia global al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible que promou el mateix Pacte Mundial.

Amb molts aliats en el camí

Com succeeix en algunes altres àrees, el Grup Social ONCE roman atent a la realitat per la qual passen les persones amb discapacitat que treballen fora del seu entorn. Per aquest motiu disposa d'un protocol de suport i assessorament al col·lectiu d'afiliats en casos de discriminació per raó de la discapacitat

visual, en l'àmbit extern a l'Organització. Actualment no es té coneixement de casos de discriminació.

I com que gran part de la nostra tasca diària gira entorn d'una responsabilitat rotunda amb les persones amb discapacitat, tenim el compromís –que fem amb molt de gust– de compartir el coneixement i els avenços en aquelles qüestions que poden

ajudar altres empreses i organitzacions a ser més responsables i inclusives que, al final, constituïran també una millora de les seves capacitats competitives.

“ Fundació ONCE fomenta la dimensió de la discapacitat en l'RSC i sostenibilitat d'organitzacions, empreses o administracions per promoure la inclusió social i laboral de persones amb discapacitat ”

La Fundació ONCE promou iniciatives que estan orientades a fomentar la dimensió de la discapacitat en la responsabilitat social corporativa (RSC) i sostenibilitat d'altres organitzacions, com ara les empreses o les administracions públiques, amb el fi últim de promoure la inclusió social i laboral de les persones amb discapacitat. En aquest sentit, cal destacar el Fòrum Inserta Responsable, el Fòrum de la Contractació Socialment Responsable (Fòrum CON R),

el Segell Bequal, així com la iniciativa europea Disability Hub Europe, cofinançada pel Fons Social Europeu.

En aquest àmbit, cal destacar el 2019 la participació de Fundació ONCE en les plataformes o entitats següents, tant nacionals com europees i internacionals, amb la diferenciació següent entre la condició de membres directes o indirectes (participació a través d'altres entitats).

Entitats nacionals

- **Comitè Espanyol de Representants de les Persones amb Discapacitat (CERMI).**
- **Fòrum Justícia i Discapacitat.**
- **Reial Patronat de la Discapacitat.**
- **Associació Espanyola de Fundacions (AEF) i Institut d'Anàlisi Estratègica de Fundacions (INAEF).**
- **National Advisory Board for Impact Investment (Spain NAB).**
- **Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social (CEPES).**
- **Spainsif (Plataforma d'inversió sostenible i responsable a Espanya).**
- **Forética.**

Entitats europees

- **Centre Europeu de Fundacions (EFC).**
- **European Disability Forum (EDF).**
- **Centre Europeu d'Empreses Públiques i de Serveis Públics (CEEP).**
- **Plataforma Europea per a la Rehabilitació i la Formació Professional de Persones amb Discapacitat – European Platform for Rehabilitation (EPR).**
- **Associació Europea de Proveïdors de Serveis per a Persones amb Discapacitat (EASPD).**
- **Institut Europeu de Disseny per a Tots (EIDD – Design For All Europe).**
- **Xarxa Europea per al Turisme Accessible (ENAT).**

Entitats internacionals

- Council On Foundations (COF).
- Consorci Mundial per a l'Estandardització de l'Accessibilitat en el Web - World Wide Web Consortium (W3C).
- Programa Membres Afiliats de l'Organització Mundial del Turisme (OMT).
- International Standard Organization (ISO).
- Global Reporting Initiative (GRI).

D'altra banda, per donar compte de tota l'activitat, el 2018 i 2019 es van elaborar els informes d'estat d'informació no financera i diversitat consolidat d'ONCE i també de la Fundació ONCE (EINF) auditats per una empresa externa. A més, i com a exercici addicional i voluntari de comunicació i transparència cap als nostres grups d'interès, es va publicar l'Informe de valor compartit i l'Informe de govern corporatiu.

El Pla d'RSC ha constituït a més un dels projectes d'excel·lència en el marc de l'obtenció de la certificació EFQM + 500. S'ha elaborat un sistema de seguiment del Pla director, amb l'assignació de mesures a les diferents àrees, en què l'RSC s'entén com un assumpte transversal.

Amb relació a les aliances en l'àmbit de l'RSC i sostenibilitat, s'han produït avenços importants amb fòrums i plataformes clau:

- Integració en la Junta Directiva de Spainsif (plataforma espanyola per a la inversió sostenible) i celebració de la jornada "Inversió temàtica sostenible".

- Incorporació a Forética a partir de 2020, com a Fundació ONCE, i membre de la Comissió de l'RSE del CERMI de manera reforçada.
- Fundació ONCE continua sent membre de Global Reporting Initiative (GRI).
- A través d'Ilunion, membres d'altres plataformes de rellevància com el Pacte Mundial de les Nacions Unides; Forética i la Fundació SERES.
- Igualment, es participa en les comissions d'RSE de la CEOE i de CEPES, i destaca la presència en el Club Excel·lència en Gestió.

En tots aquests fòrums es posen en valor i es difonen les millors pràctiques i projectes de la Fundació ONCE, com a entitat de referència global en matèria de discapacitat.

També cal destacar durant aquest exercici la publicació de l'estudi "Impacte de la inclusió de les persones amb discapacitat en la reputació de les empreses". I d'una altra banda, l'elaboració i la publicació, juntament amb el CERMI i la Fundació Bequal, del document "Discapacitat, informació no financera, transparència i bon govern".

La Fundació ONCE es manté posicionada com una de les fundacions més transparents d'Espanya, segons el rànquing de la Fundació Compromís i Transparència.

Es duen a terme col·laboracions amb múltiples organitzacions i entitats des de la perspectiva de la transparència i la reputació (MERCO, universitats, escoles de negocis, empreses concretes a través de múltiples convenis, etc.), inclosos també governs i administracions públiques en el marc de

les relacions institucionals del Grup Social ONCE, així com amb el moviment associatiu mateix per difondre la cultura de l'RSC, sostenibilitat i l'Agenda 2030 (amb la participació, per exemple, com a ponents principals, en les Jornades Directives de FIAPAS del 23 de novembre de 2019 a Madrid).

La Fundació i el Segell Bequal i el Fòrum CON R continuen sent instruments molt importants per promoure la dimensió de la discapacitat en l'estratègia i pràctica d'organitzacions de diferent naturalesa:

- **Bequal va certificar 13 noves empreses i un altre tipus d'entitats el 2019, cosa que suma un total acumulat de 37 en l'any esmentat. Fundació ONCE ha renovat la seva certificació en la categoria Premium.**
- **Quant al Fòrum CON R, del qual formen part mig centenar d'organitzacions, destaca la tasca d'incidència en el Pla nacional per a l'impuls de la contractació pública socialment responsable, en favor del compliment de la quota del 2% i la participació, entre altres esdeveniments, en el III Congrés de Contractació Pública "La contractació pública al servei de les polítiques públiques" el 5 de novembre de 2019.**

En resum, contribució al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides: des d'ONCE amb la protecció dels grups de consumidors, l'enfortiment del model de serveis socials, l'impuls al joc responsable, el desenvolupament professional i humà del col·lectiu de treballadors, la igualtat d'oportunitats, l'ètica o els compromisos amb el medi ambient i la transparència; i des de Fundació ONCE amb el compromís amb el desenvolupament sostenible des del compliment de la seva missió social.

I, tot això, inclòs també en el projecte d'economia inclusiva d'Il·lunion a l'hora de contribuir a la creació de valor compartit. Per a això, s'han desenvolupat diferents projectes del Pla director d'RSC i s'han adaptat estratègies, palanques i eines amb la finalitat d'alinear l'actuació de l'Organització als seus compromisos d'inclusió, competitivitat i sostenibilitat, i a la contribució als ODS i l'Agenda 2030.

Cultura institucional

Seria impossible complir els objectius de l'Organització que s'han relatat més amunt sense la unitat i cohesió dels qui formen part del Grup Social ONCE. Tots ells són els millors ambaixadors de la marca que es pot trobar i, per aquest motiu, la cultura institucional es constitueix en eina de sentit de pertinença i el millor camí per conèixer i apreciar els valors i principis de la Institució.

Tenim un pla de cultura institucional que s'actualitza i que incorpora cada any noves accions i informacions que ajuden a mantenir, afermar i modernitzar la imatge del Grup. I igualment, serveix de base per als nous empleats i la resta de "stakeholders" de l'Organització i el conjunt de la societat en general.

Els equips de direcció i gestió de serveis socials han posat en marxa un pla d'acció de cultura institucional per garantir que tot el col·lectiu de treballadors (especialment els vinculats a l'àrea de serveis socials) comparteixen els seus senyals d'identitat. En l'exercici 2019 es va manifestar un gran esforç dut a terme per tots els centres en la promoció de la cultura institucional, i es va evidenciar entre tots els professionals un alt nivell d'implicació i sentit de pertinença. En aquest sentit,

a l'ONCE es va dur a terme formació amb mòduls de cultura institucional amb un total de 4.918 assistències. Una altra forma clau de mantenir les aliances, partint des dels mateixos treballadors com a màxims exponents i ambaixadors.

Relacions institucionals

Les relacions institucionals són un element imprescindible en la promoció d'un coneixement més gran i adequat del Grup Social ONCE, així com en la millora de la interlocució amb agents públics i privats rellevants.

En col·laboració amb el Comitè Espanyol de Representants de les Persones amb Discapacitat (CERMI), el Grup Social ONCE impulsa l'articulació del moviment de la discapacitat a Espanya i hi contribueix.

La col·laboració estreta amb les diferents organitzacions del sector de la discapacitat es materialitza, d'una banda, a través de la presència de les seves principals organitzacions en el Patronat de la Fundació ONCE i, de l'altra, amb la Fundació ONCE com a membre dels òrgans de govern i decisió del CERMI.

Cada any la Fundació ONCE destina una part molt important dels seus fons a finançar nombroses iniciatives d'associacions i entitats del sector de la discapacitat a través de les seves convocatòries de projectes, adreçades a entitats espanyoles que desenvolupin una activitat coincident amb la que duu a terme l'organització, a qualsevol persona de nacionalitat espanyola amb alguna discapacitat, i, excepcionalment, a

“Fundació ONCE destina una part important dels seus fons a finançar iniciatives d'associacions i entitats del sector de la discapacitat”

persones naturals o jurídiques d'una nacionalitat diferent de l'espanyola.

Entre les accions realitzades en aquest període destaquen:

- **Col·laboració amb el Consell de Consumidors i Usuaris, amb qui es va presentar el cupó dedicat al Dia Mundial dels Drets dels Consumidors.**
- **Col·laboració amb la Confederació Espanyola de Cooperatives de Consumidors i Usuaris (HISPACCOOP), amb qui s'ha dut a terme el projecte "Ús i consum responsable en el joc i les apostes".**
- **En el marc del conveni amb el Ministeri de Defensa, s'ha seguit participant en els plans de formació i especialització de la Unitat Militar d'Emergències (UME). També s'ha dedicat un cupó al 30 aniversari de les missions de pau, que es va presentar en presència de la ministra de Defensa.**
- **En la nostra col·laboració amb la Policia Nacional cal destacar la presentació del conte "Pablo García, Policia" i la dedicació d'un cupó commemoratiu del 40 aniversari de la incorporació de la dona al Cos Nacional de Policia.**
- **Dins dels convenis amb les organitzacions de gent gran, CEOMA i UDP, s'ha de destacar la col·lecció de cupons "Parlant en sènior" que es va emetre amb motiu del Dia Internacional de la Gent Gran.**
- **En el marc del conveni de col·laboració signat amb Fundació RAIS-Hogar Sí, hem participat en el projecte de recerca sobre "Millora de l'accés a la certificació i al sistema de protecció de les persones amb discapacitat en situació de sensellarisme".**

Amb l'Editorial Lefebvre-El Derecho s'ha acabat d'elaborar l'obra "Memento personas con discapacidad".

En l'àmbit de les relacions laborals s'ha dut a terme un conjunt d'activitats amb les dues principals plataformes empresarials CEPIME i CEOE, així com amb les organitzacions sindicals prioritàries, UGT i CCOO, a fi, amb aquests últims, d'explorar reptes i solucions a la discapacitat sobrevinguda i la incorporació de la dimensió de la discapacitat en la negociació col·lectiva.

La Fundació ONCE, com a referent del sector fundacional, contribueix activament en el marc de l'Associació Espanyola de Fundacions (AEF) a través del Grup Sectorial de Fundacions d'Inclusió, a través d'INAEF i participant un any més, entre altres, en la tercera edició del DEMOS, que ha comptat amb la participació de més de 80 ponents i 700 assistents en què, entre altres, es va posar en valor el paper de les fundacions en el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Així mateix, en el context de les relacions socials amb el tercer sector, convé destacar el suport, des d'un enfocament de consultoria estratègica, al moviment associatiu de malalties rares (FEDER) que va culminar en l'elaboració del segon pla estratègic de l'entitat.

Continuem treballant en el procés d'intercooperació amb entitats afins a l'economia social liderat per Fundació ONCE; a la seu del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i en presència del ministre, Luis Planas, vam signar un conveni amb la Federació Nacional de Confraries de Pescadors, entre altres, per treballar conjuntament per la inclusió laboral i formació i l'accessibilitat d'aquest sector. A més, es va emetre

una sèrie de 4 cupons per fomentar el consum saludable de peix. Així mateix, en el marc del conveni signat amb Fundació ASISA, vam lliurar 12 cofres amb contes infantils que es van destinar a l'àrea de pediatria dels hospitals del Grup HLA amb l'objectiu, a més d'incentivar la lectura entre els més petits i amenitzar la seva estada als centres hospitalaris, de sensibilitzar-los sobre les diferents discapacitats i fomentar valors com la inclusió, la diversitat i la superació.

En l'àmbit empresarial, cal ressaltar la potenciació del nostre partenariat amb Microsoft per fomentar l'accessibilitat de les noves tecnologies i l'ocupació en aquest sector.

Seguim donant suport a l'Observatori d'Innovació, Anàlisi i Canvi Social del Consell General de l'ONCE, a través del qual el 2019 vam celebrar 2 fòrums de reflexió sobre "L'educació,

una assignatura pendent: panorama actual i perspectiva" i "Noves formes de comunicació: la postveritat, notícies falses i temes connexos" amb ponents d'excepció. Així mateix, hem aportat els diferents mapes d'actualitat, que recopilen l'estat de situació d'estudis de les diferents àrees executives del Grup Social ONCE, així com notícies i publicacions d'interès, tant internes com externes, alineades amb el propòsit de l'Observatori.

En el marc d'estudis estratègics s'ha impulsat i s'ha elaborat un estudi relatiu a les alternatives a l'actual tributació de les prestacions derivades de plans de pensions per a persones amb discapacitat.

7

IGUALS cap a un futur de sostenibilitat social

L'arrencada d'aquest Informe de valor compartit Grup Social ONCE 2019 compta amb una sentida carta del president de l'ONCE, Miguel Carballeda, que escriu aquestes línies des del confinament que a Espanya i gran part del món ha comportat la crisi de la Covid-19, i que ha marcat el 2020 des de mitjan març i, sens dubte, serà un abans i un després en la història de la humanitat i de les organitzacions, i l'ONCE no en serà una excepció.

En tancar aquestes línies, els venedors de l'ONCE, 19.000 persones amb discapacitat plenes d'il·lusió, tornen als carrers després de tres mesos a casa i després que, per primera vegada en la història de l'Organització, es paralitzessin els tradicionals sorteigs del cupó. La incertesa de futur és gran, però el compromís de l'ONCE i la seva gent és encara més gran.

De fet, el president de l'ONCE, Miguel Carballeda, va comparèixer el 2 de juny de 2020 al Congrés dels Diputats, convocat com a representant de la societat civil, per aportar el nostre gra de sorra i les nostres idees en la Comissió per a la Reconstrucció Social i Econòmica.

Davant els diputats, va demanar un gran acord, un gran pacte d'unitat entre totes les forces polítiques, econòmiques

i socials per a la reconstrucció del país després de la pandèmia, que s'ha de basar, especialment, en l'ocupació. "Lluitem per arribar als vint milions de persones treballant; això serà el millor i no parlarem aleshores d'atur", va dir llavors, com a idea de futur, per centrar l'esforç del país en quatre aspectes: l'ocupació com a centre de l'acció; l'educació inclusiva; la contractació socialment responsable per part d'empreses i administracions; i l'accessibilitat com a clau que tot això sigui possible, especialment per a les persones amb discapacitat.

I va llançar alguns compromisos de l'ONCE per al 2020, per a l'etapa després del confinament, que resumim en dos de molt destacats: el Grup Social ONCE obrirà noves seus a Sòria, Terol, Zamora, Àvila i a l'illa de La Palma, això que s'anomena l'"Espanya buida"; i estaran dirigides per dones cegues perfectament formades per fer-ho; i, des dels 73.000 treballadors i treballadores amb què es va tancar el 2019, el Grup Social ONCE tractarà d'arribar als 75.000 el 2020, malgrat la dura realitat esdevinguda, amb l'habitual èmfasi en les persones amb discapacitat.

Tot això, malgrat que els ambiciosos plans de joc i socials (lligats a la bona evolució dels últims exercicis) es van veure truncats amb la declaració per part del Govern de

la Nació de l'estat d'alarma sanitari a tot l'Estat espanyol, per gestionar la situació de crisi sanitària que ha generat el coronavirus, la Covid-19. Després de tres mesos d'aturada obligada i absoluta, l'activitat arrenca amb tota la força possible, després d'unes setmanes en les quals el Grup Social ONCE es va bolcar plenament amb la protecció dels seus treballadors i treballadores, dels seus afiliats i de la societat en general.

En reprendre l'activitat, ens enfrontem a decisions difícils, si bé la nostra intenció i obligació –ja esmentada– és salvaguardar al màxim l'ocupació, que en el nostre cas no és un mitjà per aconseguir ingressos, sinó un fi en si mateix, un objectiu, el de donar feina a la major quantitat possible de persones amb discapacitat i generar noves oportunitats de vida.

Per això, els objectius neixen de l'aprenentatge d'aquests dies difícils i n'hi ha un que ens farà sempre més forts: seguirem apostant per la formació contínua de la plantilla tant en habilitats com en competències, prioritzant i impulsant la utilització del nostre Campus Virtual i altres plataformes telemàtiques accessibles que permetin una formació a distància de qualitat, una garantia de futur.

En aquesta línia, des de Fundació ONCE s'adequarà el seu Pla d'actuació, que es va aprovar en l'últim patronat de 2019, a la nova realitat provocada per la lluita contra el coronavirus. Centrarà els seus esforços en:

- **Consolidació del programa Per talent digital.**
- **Reforçament del programa Per talent emprèn.**

- **Amb l'objectiu de ser referent en el suport a les persones amb discapacitat en la formació superior:**
 - Posada en marxa de la xarxa d'Alumni de joves amb discapacitat que han rebut una beca de Fundació ONCE.
 - Programa de beques d'idiomes.
 - Programa de beques "Oportunitat al talent".
 - Programa de beques laborals CRUE/ Fundació ONCE.
- **Posada en marxa de la plataforma en línia 'Accesibilitat', que ha de ser referent nacional i ha de proporcionar suport formatiu i informatiu en matèria d'accessibilitat universal.**
- **Implementació del "Camí de Sant Jaume accessible".**
- **Formació en matèria d'accessibilitat a través de MOOC.**
- **Impuls de l'emprenedoria social que tingui un impacte en la millora de la qualitat de vida de persones amb discapacitat.**
- **Promoció de la innovació a través de la intel·ligència artificial.**
- **Posada en marxa d'un pla de consolidació per a la captació de fons.**
- **Impuls i desenvolupament del nou Pla estratègic de voluntariat.**
- **Enfortiment de l'aliança amb el Fons Social Europeu, amb la gestió excel·lent de programes Poises i Poelj.**

Els objectius principals d'Ilunion per a 2020 són:

- **Foment del creixement en nombre i percentatge de treballadors amb discapacitat a la plantilla.**

- **Desenvolupament del Pla de diversitat i igualtat amb la transversalitat de la discapacitat.**
- **Contribució al posicionament d'Ilunion com a model social d'inclusió i rendibilitat econòmica. Ser un referent en diversitat i inclusió.**
- **Fomentar la contractació de persones amb especials dificultats d'inserció a totes les companyies.**
- **La transformació no és opció, és una obligació, i seguirem avançant en la transformació digital i dels nostres negocis.**
- **Anàlisi de la satisfacció del client a Ilunion i definició d'un projecte que inclogui l'experiència en client com a pilar fonamental de transformació.**
- **Aposta contínua per l'excel·lència, és l'únic camí.**
- **Definició del full de ruta d'Excel·lència 2020-2022 del nostre centre corporatiu, a partir de l'avaluació EFQM efectuada el febrer de 2020.**
- **Consolidació d'una àrea corporativa renovada, competitiva, moderna, rendible i referent tant cap als negocis com cap al mercat que contribueixi a ser ambaixadora dels valors d'Ilunion.**
- **Per a finals de 2020 s'hauran posat en marxa tots els projectes d'RSC: governança, compromís ambiental, drets humans i reporting.**
- **Avançarem en la definició del projecte Ilunion Lab i el projecte Acció social i voluntariat amb motiu de la celebració del World Blindness Summit.**
- **Desenvoluparem el projecte Economia inclusiva, un pas endavant en el posicionament públic d'Ilunion en el mapa de la sostenibilitat a Espanya.**

Un informe amb fonament

Per elaborar aquest Resum executiu integrat s'han tingut en consideració els estats d'informació no financera i diversitat que elaboren per separat les tres àrees executives del Grup Social ONCE (ONCE, Fundació ONCE i Ilunion), amb tota la informació més detallada de les seves accions, que s'unifiquen en aquest resum.

Tots els estats estan verificats, amb un informe sense excepcions, i han estat elaborats d'acord amb el que disposa la Llei 11/2018, de 28 de desembre en matèria d'informació no financera i diversitat i de conformitat amb les directrius de la Guia per a l'elaboració de memòries de sostenibilitat de Global Reporting Initiative.

Aquesta guia de report no financer requereix de l'elaboració d'una anàlisi prèvia de materialitat que posa en relleu els aspectes de naturalesa econòmica, social i ambiental rellevants per a l'Organització i que poden influir en la presa de decisions dels seus grups d'interès.

Les tres àrees executives de l'Organització han rebut el segell de conformitat de l'organització que acredita que la informació que conté cadascun dels informes recull els aspectes definits com a rellevants per a l'organització en l'estudi de materialitat.

Per a més informació sobre el compromís amb la responsabilitat social del Grup Social ONCE, també es poden consultar aquests estats juntament amb els seus informes de verificació a **www.once.es**, **www.fundaciononce.es** i **www.ilunion.es**.

iguals

Per a avui. Per a demà.

grup social **ONCE**

